

БЪЛГАРСКИ
ФЕРМЕР

УСПЕЛИТЕ 2019

Танева:
Полагаме усилия
за обвързаната
подкрепа,
тя не води до
изкривявания

►► II-III

114 милиона евро

за агропроекти ще има догодина

16 млн. евро
са предвидени за
малки стопанства

►► XX

Отлагат
новата ОСП
за 2022-а

►► IV-IV

На 21 ноември
„Български фермер“
обявява отличените

Десислава Танева,
министър на земеделието,
храните и горите:

ДЕВОРА НЕДЯЛКОВА

- Министър Танева, годината не бе от най-благоклонните към земеделските стопани и сектора като цяло, но има и положителни резултати. Какво отчитате като успех?

- Притеснявам се да кажа какво е успехът за тези шест месеца, откакто съм министър. Думата „успех“ е твърде амбициозна. Ще споделя какво сме предприели през тези месеци.

Напредък например е приключването на различните приеми по лозаро-винарската програма. За първи път в историята отворихме втори прием, макар че всичко там беше много забавено.

Второ - отпушването на договорирането на отделни приеми по Програмата за развитие на селските райони (ПРСР). Някои от тях са с огромно закъснение, но още при встъпването ми като министър направихме график, съобразен с капацитета на администрацията на фонд „Земеделие“ и на министерството. Както и ясен план относно конкретните стъпки за редакционните процедури по мерките, така че да ускорим договорирането. Планирано оставихме за последно някои от горските мерки. Взехме решения за одобряване на повече проекти и освобождаване на бюджет по недоговорени или неизпълнени договори по мерки като 4.2 или 4.1.

- Преди дни управляващият орган на програмата обяви, че догодина ще има изменения. Защо се наложиха те?

- Според обстановката в земеделието през втората половина на годината взехме решения за промяна на управлението на програмата. Комитетът за наблюдение предложи подаването на шестата нотификация пред Европейската комисия. Тези промени бяха комуникирани с бранша, макар че между отделните представители винаги има колизии.

Най-важното може би е решението за прехвърляне на 40 млн. евро към биологичното производство. Все пак трябва да премине одитът на ЕК, който започва на 19 ноември и приключва на 27 ноември. До два месеца трябва да дойдат резултатите. Ако е успешен, каквито са нашите надежди, през следващата година ще отворим отново приеми за биологични производители.

Известно е, че поради недостатъчен бюджет приеми за нови производители или за увеличени площи за биологично направление няма. Назначен бе ресорен зам.-министър, който да отговаря за биологичното производство. Той беше посочен от сектора. Аз изпълних това споразумение, което бе подписано от моя предшественик. Приехме и екшън план, и програма за констатираните сла-

Поради недостатъчен бюджет приеми за нови производители или за увеличени площи за биологично направление няма

Полагаме усилия

● До Коледа фермерите ще получат близо 1 млрд. лева

бости и нарушения в биологичното производство.

Предвижда се стартиране на мярка 5 „Възстановяване на селскостопански производствен потенциал, претърпял щети в резултат на природни бедствия, и въвеждане на подходящи превантивни мерки“ от ПРСР. Чрез нея ще се осигури възможност за подпомагане на инвестиции в превантивни действия за повишаване на биосигурността в животновъдните стопанства. Във връзка с усложнената епизоотична обстановка

по мярката ще може да бъдат закупувани и животни. През пролетта на 2020 г. се очаква прием на проектни предложения по подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, насочен към животновъдни стопанства. В този период ще стартира и целеви прием по подмярка 6.3, насочен към животновъдни стопанства отглеждащи свине, птици и дребни преживни животни (кози и овце). Целевият прием ще бъде насочен към малки земеделски стопанства, като една от целите в техните проекти ще бъде свързана с повишаване на биосигурността. Ще се предостави възможност на малките стопанства да преодолят неблагоприятните икономиче-

ски последици.

- Всички очакват плащанията до края на годината. Какво предстои до края на декември? Ще има ли плащания, които ще останат за началото на следващата година?

- След 20 ноември ще се платят около 84 млн. лв. за газьола. В седмицата 2-6 декември фонд „Земеделие“ ще преведе на животновъдите 121 млн. лв. по обвързаното производство – това са 100% от полагаемите средства за 2019 г. Следващо плащане за земеделски производители е първи транш по Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) – около 640 млн. лв. В последната седмица преди Коледа ще бъдат платени средствата за необлагодетелстваните райони НР1 и НР2, чийто бюджет е съответно 83 млн. лв. и 17 млн. лв.

- Следващо плащане за земеделски производители е първи транш по Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) – около 640 млн. лв. В последната седмица преди Коледа ще бъдат платени средствата за необлагодетелстваните райони НР1 и НР2, чийто бюджет е съответно 83 млн. лв. и 17 млн. лв.

- За кое не ви достига време да се справите?

- Със сигурност има много несвършени неща. Искани се всичко да става много по-бързо. Радвам се, че наблегнахме на различни законодателни инициативи, които стояха от доста време. Качен за обществено обсъждане е проектът на промени в Закона за ветеринарномедицинската дейност. Те трябва да помогнат за преодоляване на много

- Със сигурност има много несвършени неща. Искани се всичко да става много по-бързо. Радвам се, че наблегнахме на различни законодателни инициативи, които стояха от доста време. Качен за обществено обсъждане е проектът на промени в Закона за ветеринарномедицинската дейност. Те трябва да помогнат за преодоляване на много

от слабостите, които установихме на терен. Включително и онези, които лично установих по време на пика на африканската чума. България преживя тежка епизоотична криза. Взехме бързи, драстични мерки. Благодаря на всички хора, които се вслушаха в нашите съвети.

Кризата беше овладяна бързо, но тя не е отминала. В момента изпълняваме плана за депопулиране на дивата свиня

Кризата беше овладяна бързо, но тя не е отминала. В момента изпълняваме плана за депопулиране на дивата свиня. Около 14 хил. диви свине бяха отстреляни или уловени в капан по последните данни от общо 81 000 диви свине, заложили в плана за отстрел. Амбицирани сме да сведем популацията до нормите в стратегията за борба с африканската чума.

Укрепихме лабораториите. Аплирам към ловците за полагане на максимални усилия и възползване 100% от допълнителния трети ловен ден.

Трябва да се постигнат и по-високи нива на биосигурност в стопанствата, където се отглеждат животните.

- Ще се запазят ли директните плащания след 2020 г.?

- Категорично ясно е, че българските земеделци ще запазят и дори леко ще увеличат директната подкрепа предвид методиката за сближаване на директните плащания или конвергенцията.

Но също така е ясно, че този пакет се разпределя на използвани земеделски площи, обработваеми и в добро състояние. В този период имахме възможност да сме малко по-гъвкави от предишния. Обвързаната подкрепа даде един добър старт на сектор „Плодове и зеленчуци“, където е още по-тежко откъм работна ръка. Но запазихме относителни нива. За това и в момента спорим да запазим тази обвързана подкрепа, за да задържим нивото от последните три години.

Тази подкрепа не води до пазарни изкривявания, каквито са мотивите на страни като Германия да искат тя да не се прилага в новия програмен период. А ние без нея не можем в тези сектори. Тази помощ засяга така тежко и други страни, включително Франция. Търсим страни членки, които я прилагат, за да се подкрепим взаимно.

- Какво е ясно за новата Обща селскостопанска политика дотук?

- Ясно е, че ще има стратегически план, който да обединява двата стълба. Създадохме Координационно звено за дебата по Общата селскостопанска поли-

тика и институционализирането на публичността на този дебат - за земеделския бранш и за обществеността. Първият SWOT анализ се приключва от Института по аграрна икономика и беше възложен, когато се върнах в министерството.

да се запази обвързаната подкрепа, тя не води до пазарни изкривявания

Ние направихме дебатите с бранша, също и двустранни срещи, и сега той е предаден след отразяването на всички бележки по него. Проектът на анализа за околна среда и климат е входен в МЗХГ и предстои преглед в координационната група и след това приемането му. Социално-икономическият анализ за селските райони се работи и очакваме входенето на неговия проект до края на месеца. Използвам случая да благодаря на висшите учебни заведения в България. Ние се открихме отново, тъй като тези два анализа се изготвят от Аграрния университет – Пловдив, и УНСС.

- Кога може да се очаква цялостната рамка за новия програмен период?

- Ще има готова рамка, когато има приета многогодишна финансова рамка. Без тя да бъде приета, не може да се

продължи по работата на регламентите за земеделие. И оттам бюджетът за следващия програмен период. Това, което е анонсирано към момента, е, че земеделските райони ще останат със същата възможност за достъп до подкрепа, независимо че по сегашния проект на предложението за регламент има 15% намаление на Програмата за развитие на селските райони. Видели сме разговори с колегите от министерството на регионалното развитие за демаркация, която да позволи ние да запазим същия интензитет на подкрепа. Не искам да навлизам в детайли, защото това все пак е проект. Нека не даваме послания, които биха могли да се променят. Съответно - ние не мо-

Забавянето в ЕС на практика ни помогна да наваксаме нашето собствено

жем да започнем конкретна работа по изготвяне на националния стратегически план. Забавянето в ЕС на практика ни помогна да наваксаме нашето собствено забавяне. Ще се включим в график, и то съвсем скоро, благодарение на партньорството с аграрната наука в България.

- Ще има ли някакъв преход между двата програмни периода, докато бъдат одобрени стратегическите планове на страните членки?

- Това е тема от няколко дни, когато бе публикуван проектът за преходен регламент. Получава се една година, в която няма национална преходна помощ. Това ще засегне животновъдството - козите майки и овцете майки без селекционен контрол. Те са обект на подкрепа единствено по националната преходна помощ. Това е кате-

горията, която остава най-проблемна. Те не се подкрепят по обвързаните схеми. Ние сме анонсирани нашите искания за прилагане на инструмента за подкрепа. За тютюна, разбира се, сме наясно, че няма как, защото там става въпрос за обща политика.

- Очакват ли да бъдат удовлетворени българските земеделци и в каква степен?

- Няма как да останеш доволен, ако няма да получиш повече, а ще има много по-високи изисквания към начина, по който работиш. Визирам зелените задължения, екологосъобразното земеделие. Трябва да сме наясно, че субсидиите са част от средствата на европейския данъкоплатец, в това число и на българския. Ако обществото има изисквания за екологично земеделие, ние трябва да се съобразим с това, защото парите са негови и земеделието трябва да отговаря на обществените потребности. Ако те са начин на правене на земеделие, който е щадящ природата и биоразнообразието, ние трябва да се съобразим. Виждате какви реакции има в богатите страни, как протестират земеделските производители точно заради завишените изисквания за зелено земеделие. Но това е искането на обществото. Никой не работи нещо сам за себе си. Всеки работи, защото удовлетворява определена потребност. Земеде-

Какво ще бъде платено по Програмата за развитие на селските райони до края на годината?

Марка	Очаква се	Изплатени за 2019 г.
По частните мерки	59,7 млн. лв.	146 млн. лв.
По площните мерки	133,8 млн. лв.	246,5 млн. лв.
По селскостопанските пазарни механизми	над 57 млн. лв.	5,1 млн. лв.

лието задоволява необходимостта от храна.

Ключът към доброто управление е не само в самите нас. Как разбираме ние правилата и най-вече дали искаме да ги прилагаме. Дали искаме да ги изпълняваме по самосъзнание, по съвест, или само да замажем очите на съответния контролен орган. Ключът към успеха се крие в самите нас. В северните страни работят с регулации от по 3-4 страници. Нашите регулации постоянно се дописват и утешняват. Защото всеки случай, при който стане известно, че има неправомерно усвоени пари или е създаден проблем, болест или причина за някаква нередност, се състои в заобикалянето на определени норми с цел лични облаги. И ние започваме с поредните промени в законодателството, така че да не се допусне подобно нещо. После нарушителите намират друго място, на което да пробият, и така попадаме в спирала.

Не бих казала, че ние сме от най-прегрешилите. Ние сами си създаваме този етикет. В земеделието се дават огромни пари, натискът е огромен. Ще приключим настоящия програмен период с изключителна неудовлетвореност от финансовата подкрепа за земеделския сектор. Има много проекти, по които ще си останем само с разходите за проектирането. Този натиск върху средствата поражда и много други изкривявания. Аз съм радетел на публичността, всичко, за което е поискана прозрачност, е давана. Но бенефициентите, които са кандидатствали, са неудовлетворени и всеки може да ви развие теория защо другият е одобрен, а той - не. Натискът върху тези средства продължава.

През 2015 г. по време на първия ми мандат генерално променихме правилата за използването на земеделската земя, като въведохме правно основание, за да можеш да я ползваш. Това е чисто български модел. Хората в други страни не могат изобщо да си помислят, че без да имат права върху земеделска площ, ще я обработват. При нас обаче е друго. Ние вече трябва да сме убедени, че е нотариално заверено, и да сме сигурни, че подписът е истински. Пак питам: кой ни е крив? Трябва да видим в себе си вината. Ние въвеждаме заверки на документи, един куп разходи, но го правим, защото сме видели

пропуски, които създават скандали, а след това и обобщения за целия сектор. А то не е така. България има добре развито земеделие. Зърнопроизводството е изключително добро. Това е повод само за гордост.

Земеделите е особен отрасъл под открито небе. Не сме затворено предприятие и факторите време и природа оказват влияние така, както в никой друг сектор. Затова и земеделският труд се възприема като най-тежкия. За животновъдството това е целогодишен труд - 24 часа в денонощието, 365 дни в годината. Земеделите осигурява основното, от което има всеки човек - храната. Нормално е изискванията там да са най-високи. Ние сме част от европейското земеделие, а то почива на общи принципи.

Получава се една година, в която няма национална преходна помощ

Какво ще бъде платено по директните плащания до края на годината?

Общо	над 1,5 млрд. лв.
До момента	782,5 млн. лв.
Очаква се	772 млн. лв.
След 9 декември	над 600 млн. лв. по схемата за единно плащане на площ

Прогноза: 2019-а ще бъде втората поредна със спад в земеделието

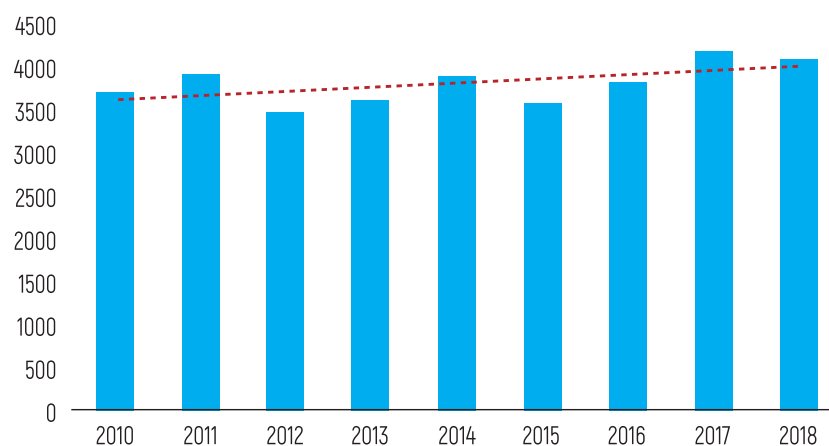
- Това все още не е особено притеснително.
- Конкуренцията на сектора е под въпрос в дългосрочен план, а решенията - трудни

НИКОЛАЙ ВЪЛКАНОВ*

Изпращаме сравнително спокойна селскостопанска 2019-а година, която най-вероятно ще доведе до спад в сектора.

Заклучението се базира на по-слабата реколта при някои култури (слънчоглед, домати, че-

Брутна добавена стойност в селското стопанство по съпоставими цени от 2015 г. (млн. лв.)

Под България по този показател се нареждат единствено Словакия и балтийските държави. Макар и този показател да расте след влизането на България в ЕС,

ръстът не е достатъчен да навакса средния темп

на Евросъюза.

Казано по друг начин това означава, че производителността в селското стопанство на страната ни продължава да изостава от тази в ЕС и българската продукция ще се конкурира все по-трудно.

Ако погледнем глобалната картина, нещата стават още по-интересни. В зърнопроизводството Русия, Бразилия и други развиващи се държави от Азия и Южна Америка, изглежда, имат огромни неизползвани ресурси за увеличение на обеми. За част от тях това ще представлява база за увеличение и на поголовието от ЕРД, свине и птици.

Тоест ние ще се изправим първа пред конкуренция от свръхедри производства с почти неограничен поземлен ресурс, сравнително евтин труд и лесен достъп до технологии (включително ГМО).

Това предвещава допълнително свиване на маржовете на печалба при борсово търгуването стоки.

Положението при ядките, плодовете и зеленчуците не е много по-различно.

Доскоро липсващи държави на картата на износа на селскостопанска продукция като Чили, Перу и пр. буквално промениха световната търговия само за едно десетилетие.

Производствените и технологични лидери в Европейския съюз - Испания, Франция, Италия, Холандия, увеличават производителността си по-бързо, отколкото успяваме да догонваме.

реши и пр.), епидемията от африканска чума по свинете и структурната криза в сектор „Мляко“.

Брутната добавена стойност, създадена от селското стопанство и измерена по постоянни цени от 2015 година, надхвърли 4 милиарда лева през 2017 г.

Но ако прогнозата ни се окаже вярна, 2019 година ще бъде втората поредна със спад.

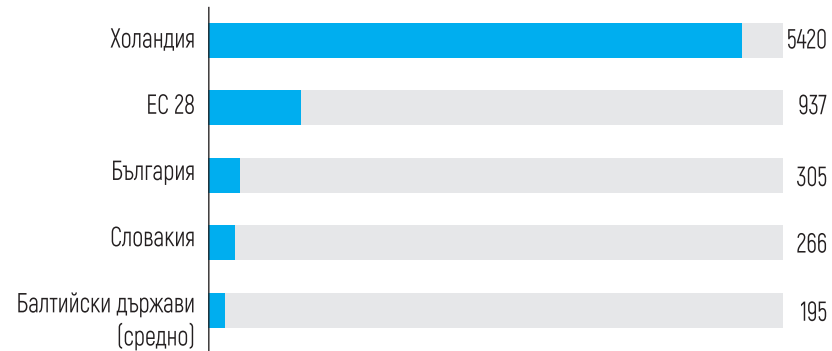
Това все още не е особено притеснително - климатът неизменно влияе на реколтата и въпреки че чумната епидемия нямаше как да ни заобиколи, щетите от нея можеше да бъдат ограничени.

По един от основните показатели за производителност обаче България напредва бавно и това поставя редица въпроси за бъдещето на аграрния сектор.

Този показател най-общо показва колко пари носи на стопаните основният им ресурс - земята (ниви, ливади, градини и пасища).

Брутната добавена стойност от единица използвана земеделска площ остава една от най-ниските в ЕС.

БДС на хектар ИЗП в евро, 2018 г.

Chateau Botevo winery

Вкусете глътка вино от Тракия и опознайте щастие!

www.chateaubotevo.com

Сравнително добра година за българското земеделие

Това сочат предварителни и прогнозни данни на агроминистерството и НСИ

Независимо от трудностите в определени сектори, свързани с неблагоприятни климатични условия и болести по животните, 2019 г. се очертава като една сравнително добра година за българското земеделие, сочат данни на агроминистерството и националната статистика.

Брутна добавена стойност - ръст (на годишна база)

I тримесечие

Източник: НСИ

0,1%

II тримесечие

4%

Предвид наличните данни за производството на основни селскостопански продукти до момента и при относително запазване на разходите за производство може да се очаква **тази положителна тенденция да се запази и за цялата 2019 г.**, смятат от министерството.

РЕКОЛТА 2019 (прогнозни данни)

	Пшеница – повече с около 5% (до 6,1 млн. т)
2018 г.	5 194 500 т
	Царевица за зърно - повече с 9% (до 3,8 млн. т)
2018 г.	3 037 890 т
	Ечемик – с 21% (до 530 хил. т)
2018 г.	492 504 т
	Слънчоглед - по-малко с 4% (до 1,85 млн. т)
2018 г.	1 886 698 т

Източник: МЗХГ

Последните оперативни данни от областните дирекции "Земеделие" към 31.10.2019 г. показват **увеличение на производството** спрямо миналогодишното и на редица от основните пролетни култури, плодове и етерично-маслени култури – картофи, пипер, дини, пъпеши, кайсии, праскови, вишни, ягоди, малини и лавандула.

МЕСО

При промишленото производство на месо само за осемте месеца на 2019 г. е налице по-значимо нарастване спрямо същия период на миналата година – **с 5,6% за червените меса, в т. ч. с 8,6% за свинското месо и с 2,7% за пилешкото.**

Червени меса	5,6%
Свинско месо	8,6%
Пилешко месо	2,7%

ВЪНШНА ТЪРГОВИЯ

През първите седем месеца на 2019 г. по предварителни данни на МЗХГ аграрният стокообмен нараства с над 7% спрямо същия период на 2018 г., а стойността на изнесените продукти е с ръст от близо 6% и достига 2,5 млрд. евро. Относително се запазва и положителното външнотърговско салдо – около 500 млн. евро за периода.

Увеличава се износът както на зърнените култури (основно пшеница и царевица), рапица, така и на някои плодове и зеленчуци (краставици, домати, картофи, пиперки, лук, зеле, моркови, гъби, ябълки, череши, ягоди, кайсии и др.). Общата стойност на изнесените зеленчуци нараства с над 25% за първите седем месеца на годината. Ръст на експорта е налице и при някои продукти с по-висока добавена стойност: яйца – с над 17%, свинско месо – с близо 26%, хлебарски, тестени сладкарски или бисквитени продукти – с около 9%, преработени плодове и зеленчуци – с 4,5%.

Докато нашата страна настоява за изравняване на субсидиите с тези на техните производители, ние пропускаме да забележим, че държави като Чехия и Унгария, които са много по-близо до нас като структура на стопанството, размер, природни фактори и наследство, се развиват по-бързо от нас.

Същевременно България не успява да се нареди видимо и сред производители на чиста (органична) продукция.

Превръщането на биологичното земеделие в машина за получаване на европейски средства без насрещна реализация на продукцията води до пропускане на значителни ползи за земеделските производители и данькоплатците.

Укрепването на агробизнеса

в страната ще се превърне в основна тема през 2020 г. покрай новата реформа на Общата сел-

скостопанска политика на ЕС. Това, за съжаление, ще изкриви дебата, който ще се води, вместо да го постави в нужните рамки.

Селското стопанство ще премине през неизбежно реструктуриране, което погрешно насочени стимули могат само да забавят и направят по-мъчително.

Една добре премислена и насочена политика обаче има потенциал да ускори промените в сектора и да изведе страната на по-предни позиции в европейското земеделие.

За да бъде успешна,

тази аграрна политика трябва да стъпи на следните основи:

- Насочване на ограничените финансови ресурси към технологично обновление в стопанствата вместо гарантирането на ежегодна сума от средства;
- Ориентиране към постигането на конкретни резултати, които да са свързани с пазарната устойчивост, производителността и упра-

влението на риска, вместо към фиктивното изпълнение на критерии за одобрение;

- Използване на районирането на производството за по-ефективно насочване на средствата;
- Подкрепа на елиминирането на човешкия фактор в стопанствата вместо стимулирането на фиктивна заетост.

Този списък не претендира за пълна изчерпателност. Целта му е по-скоро да напомни, че Общата селскостопанска политика на Европейския съюз е именно това - политика, а не обещания за равенство.

Ако политиките продължат удобно да пропускат това, ще останат длъжници на обществото.

* Авторът е управител на Фондация „ИнтелиАгро“.

Графиката в материала на 4-а стр. горе е с източник НСИ, а тази долу - с източници Евростат, „ИнтелиАгро“.

Преходен период от една година до прилагането на новата Обща селскостопанска политика (ОСП) след 2020 година предложи Европейската комисия. На 30 и 31 октомври тя публикува два проекта на регламенти за промяна на сегашната рамка на ОСП за периода 2014-2020 г. до 2021 г. Преходните правила бяха представени по време на заседанията на Специалния комитет по селскостопанство и на Комисията по земеделие в Европейския парламент.

Едното предложение определя преходните разпоредби за основните инструменти на политиката, докато другото разширява разпоредбите, отнасящи се до финансовата дисциплина и възможността за прехвърляне на средства между двата стълба на ОСП.

С приемането на измененията Главна дирекция АГРИ вече официално признава, че правните актове в основата на новата селскостопанска политика на ЕС няма да бъдат приети до януари 2020 г. поради продължаващите забавяния в преговорите за реформи както в съвета, така и в Европейския парламент, коментира електронната платформа Agra Europe.

Ако тези двама съзаконотатели одобрят предложените преходни схеми, планираното прилагане на новата ОСП ще бъде преместено от януари 2021 г. за януари 2022 г.

Земеделският комисар Фил Хоган вече призна на неформалното заседание на Съвета по земеделие на 24 септември, че комисията обмисля възможно едногодишно удължаване на настоящата рамка на селскостопанската политика.

В същия ден френският министър на земеделието Дидие Гийом заяви, че е „абсолютно сигурно“, че ще има забавяне с „поне една година“ и смята, че евентуално може да продължи до три години,

Отлагат новата ОСП

Европейската комисия предложи преходен период до влизането в сила на новата ОСП.

Еврокомисията предложи преходен период от една година до прилагането ѝ

допълва изданието.

По-ниски национални тавани за директните плащания

Първото предложение на Еврокомисията просто удължава за една година съответните правила за директните плащания на земеделските стопани, но определя малко по-ниски национални тавани за отпускане на тези пари в сравнение с 2020 г.

За България например в предложението сумата е намалена с 3%.

За мерките за развитие на сел-

ските райони държавите членки могат да изберат или да удължат съществуващите си схеми с една година с предложеното финансиране за 2021 г. при определени ограничения, или да прехвърлят отпуснатия бюджет за 2021 г. и да го добавят към своите средства за 2022 - 2027.

С 15% по-ниски биха били таваните

за фондовете за развитие на селските райони, отколкото през 2020 г., ако предложението се приеме.

Измененията, включени във

второто предложение за финансовата дисциплина и евентуалните трансфери между двата стълба, са по-технически и целят да позволят продължаване на действащите мерки до 2021 г.

Европейската комисия предлага още да бъдат прекратени схемите за преходна национална помощ, като обяснява това с преходния характер на схемите до края на 2020 г.

България възрази

на предложението за отпадане на преходната национална помощ в преходните разпоредби. Страната ни изразява категорична позиция за запазване на прилагането на преходната национална помощ на нива, не по-ниски от 2020 г.

НАШИТЕ ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ВАШИЯТ ПРЕОТСТЪПЕН ДАНЪК

- Навесни и прикачни пръскачки
- Плугове, брани, култиватори
- Шредери, косачки и сенообръщачи
- Сеялки и торачки

*машините са налични в базата в гр. Долна Оряховица

Очакваме малко повече пари за земеделие

За следващия програмен период се очаква България да получи малко по-високо финансиране за земеделието. Предвижда се за периода 2021 - 2027 г. сумата за страната да достигне 7,52 млрд. евро при 7,4 млрд. евро за сегашния.

По-високо ще е подпомагането за директни плащания - 5,55 млрд. евро при около 5 млрд. евро сега, тъй като се прилага механизъм новоприсъединилите се държави към ЕС да „догонват“ старите членки в тези плащания.

По-сериозен спад се очаква при средствата в Програмата за развитие на селските райони, които без националното финансиране ще достигнат 1,9 млрд. евро при 2,4 млрд. евро в момента.

УНИВЕРСАЛ-НВГ

www.universal-nvg.bg

0885 33 13 55
0888 46 80 56

за януари 2022 г.

Подобни преходни договорености за политиката бяха приложени през 2014 г., след като бюджетът на ЕС за 2014 - 2020 г. и пакетът за реформа на ОСП бяха приети в края на 2013 г.

Но този път Европейският съвет все още не е договорил многогодишната финансова рамка (МФР) за 2021 - 2027 г. Преговорите за бюджета бяха силно прекъснати и забавени от несигурността около „Брекзит“, чийто срок беше многократно удължен, сега до 31 януари 2020 г. От своя страна, това забавяне постави спирачка и в преговорите за реформа на ОСП, тъй като мнозинството отказва да приеме окончателна позиция по следващата политика, докато не узнае бъдещото ѝ финансиране.

Комисията се опита да преодолее тази безизходица, като оказва натиск върху съзакондателите да постигнат спешен напредък в преговорите за МФР, но изглежда малко вероятно окончателното споразумение за следващия бюджет на ЕС да бъде постигнато до края на годината, обобщава Agra Europe.

Според анализатора Алън Ма-

Еврокомисарят по земеделие и развитие на селските райони Януш Войчеховски още преди да бъде одобрен от Европарламента, настояваше, че новата ОСП трябва да влезе в сила през 2022 г.

тюз, който в своя публикация обяснява по-подробно новите предложения, „забавянето дори с една година е разочароващо, когато новите правила на ОСП са подобрение спрямо сегашните“.

Очевидно подготовката за новата ОСП ще е в най-активната си фаза през 2020 г. За България

най-важна ще е работата по стратегическия план,

който трябва да очертае политиките и целите, които страната ще си постави за следващите 7 години. Налага го най-важната промяна на ОСП в следващия програмен период - тежестта, която ще имат държавите при вземането на решения. На европейско ниво ще бъдат зададени цели и възможни мерки за постигането им, но на национално ще се избира кои от тях да бъдат приложени. След като има одобрен стратегически план за прилагане на ОСП, който отразява предизвикателствата на местното производство, всяка държава на негова база ще разпределя субсидиите по двата стълба - директни плащания и Програмата за развитие на селските райони.

Работа, работа и пак работа, не само по избори.

5

ГОДИНИ
ГАРАНЦИЯ
или 250 000 км

ford.bg

Новата лекотоварна гама на Ford

На специални цени от **20 990*** лв.
без ДДС

МОТО-РФОНЕ

*Посочената оферта е за Ford Courier Van 1.5 TDCi, 100 к.с. Специални условия се предлагат и за останалите автомобили от гамата Ford. За повече информация се свържете с наш търговец. Показаните автомобили от лекотоварната гама на Ford са с илюстративна цел. С 5 години гаранция или 250 000 км пробег, което настъпи първо. Специалните условия са валидни до 31.12.2019 г. или до изчерпване на автомобилите на склад.

МАРИАНА МИЛТЕНОВА

**председател на
Националния съюз на
градинарите в България**

Искаме промяната, но като разговаряхме с хората от бранша, стигнахме до мнението, че е по-добре да се свали ДДС на 2-3%, отколкото да се прави обратно начисляване на данъка. Оказа се, че е много комплициран начинът на отчетността. При една малка грешка може да излезе, че трябва да платиш 20% ДДС и на практика нашите колеги да натрупат много голяма загуба.

Обратното начисляване работи доста добре при зърнопроизводителите, но те имат големи доставки и 5-6 фактури. А ние имаме малки доставки, с много фактури и много документи. Те трябва да се описват в рамките на 7 дни, да се правят протоколи, след това да се проверяват от НАП.

За съжаление, тази година бе най-лошата за някои от колегите, специално тези с градини от череши.

КОСТАДИН КОСТАДИНОВ

**председател на
Националната асоциация
на зърнопроизводителите**

От няколко години се борим за законодателни инициативи, едните ще се реализират в края на тази, а другите - в началото на следващата година. Успех в зърнопроизводството е, че сме на десето място в света по износ на пшеница. Представяваме 1/4 от износа в България, пресметнато в пари. При Закона за горивата също постигнахме успех с това, че правителството ни разбра, че сме хората, които работим с горива, а не сме търговци.

Българското зърнопроизводство жъне успехи, въпреки че нито един зърнопроизводител не е участвал в програмата. Всичко постигаме на базата на труд и конкурентоспособност, които сме изградили сами през годините. За нас това е най-важното - да сме устойчиви фирми и да могат да се запазват доходите.

КАКВО СЕ СЛУЧИ В БРАНША ЗА 1 ГОДИНА?

ГАЛИНА ПЕЙЧЕВА-МИТЕВА

**заместник-председател на
Българската асоциация на
собствениците на земеделски земи**

За голям успех на БАСЗЗ считам факта, че започнахме да си партнираме активно с останалите асоциации и в процеса на работата открихме, че имаме сходни виждания и позиция по много въпроси. Партньорството и диалогът ни направиха по-силни и по-обективни и помогнаха да бъдем активни и ценни участници в диалога с институциите.

Последната година беше знакова, за мен лично беше много ясен и нагледен урок как много важни и трудни въпроси могат да бъдат решени, ако има воля и желание от страна на всички засегнати страни и как могат да не бъдат решени, ако няма желание за консенсус.

По отношение на Закона за земята предстои обществено обсъждане, което очаквам да е интересно и разгорещено.

ДАНИЕЛ МИНЕВ

**председател на Българската
асоциация на търговците на
агротехника**

Асоциацията ни има няколко фундаментални цели, за които работим от основаването ѝ. Сред тях са създаването на условия за прилагането на лоялни търговски практики в бранша, коректни и етични отношения между конкурентите на пазара, както и взаимодействие с други браншови организации от сектора. Обединени сме в това да популяризираме сред земеделските производители всички ползи, които носят инвестициите в технологични решения и иновации в агробизнеса. Горди сме, че нашият основен проект в тази насока, Специализираното изложение за земеделие БАТА АГРО, и тази година се доказва като най-значимото събитие в бранша. То представи на фермерите близо 190 фирми от сектора, сред които най-големите световноизвестни брандове за агротехника, както и широко портфолио от продукти и услуги за земеделието. БАТА АГРО 2019 отбеляза рекорд по изложбени площи и беше посетено от над 15 000 души. Генерално за бранша очакваме една успешна и плодотворна година.

СТОЯН ЧУКАНОВ

**председател на Асоциацията за
развъждане на месодайни породи
говеда в България**

Позитив е изсветляването на сектора на месодайното говедовъдство.

Работим в тази посока заедно с институциите. Резултатите са налице: доказването на обвързаната подкрепа, хората свикнаха, че животните трябва да носят марки.

Като добро постижение мога да определя достигането на близки до европейските нива на цените на говеждото месо в България - около 2 - 2,1 евро/кг. Те се дължат на качествените, угоени животни от направлението на месодайното говедовъдство. Но то не е постижение само през последната година, а се дължи на работата през последните три.

Месодайното говедовъдство увеличава обемите си в България. Положително е, че броят на животните под селекционен контрол също расте.

ВЕНЦИСЛАВ ВЪРБАНОВ

**председател на УС на Асоциацията
на земеделските производители
в България**

2019 г. беше белязана от немалко проблеми за сектора, които успяхме да преодолеем. Като основен успех бих посочил положителния развой на борбата за изваждане на земеделските производители от обхвата на Закона за горивата.

Имаме и редица предизвикателства - щетите от градушките и сушата, кризата с африканската чума по свинете. АЗПБ предупреди за тази опасност още през февруари, а месеци по-късно проблемът се превърна в реална заплаха за националната сигурност. И въпреки че държавата и животновъдите положиха големи усилия за справяне с проблема, той все още е налице. Дали сме постигнали реален успех в това отношение, ще разберем най-рано догодина.

ИВАН СТАНКОВ

**председател на Националната
овцевъдна и козевъдна асоциация**

Годината беше много трудна за овцевъдството, тъй като цените на продуктите на овчето мляко, на месото и пазарите не бяха стабилни. Но поставихме основи на много нови неща. Готвим се да изградим център за преценка на мъжките разплодници по потомството. Ниската продуктивност на животните, примитивните условия, при които се отглеждат, се дължат на това, че няма селекция по продуктивност, по фенотип или генотип. Започнахме работа по този център и в момента подготвяме проект.

Спечелихме проект за образователен център към асоциацията. Положихме доста усилия, за да създадем 10 специалности, които са много важни. Виждаме, че за да се променят нещата, трябва да има повече знания.

Създадохме групи и организации на производители и сега работим те да бъдат осигурени с минимандри или кланици и да скъсим веригите, а с по-големия контрол да подобрим и хигиената на производство. Цените ще станат по-достъпни, а качеството - по-добро.

Успешният агробизнесмен не търси оправдания, а решения

Стремим се да бъдем модерни на пазара, да не изоставяме с прибирането на продукцията, да не закъсняваме с обработките, да сме на ниво с останалите колеги, казва Станчо Станчев

ИВОНА ВЕЛИЧКОВА

Станчо Станчев е от онези амбициозни и успяващи хора, които достойно следват стъпките на своите родители в агробизнеса. Той е второ поколение фермер, който вече е изградил съвременно стопанство, но продължава да въвежда нови технологии и да прави модерно земеделие. През 1990 г. баща му Яко Станчев става един от първите арендатори в България. Именно той е научил децата си да са винаги по полето и да помагат в работата.

За един кратък период на криза Яко се прехвърля от земеделието към ресторантьорството, но през 1996-1997 г. се връща към своята страст. И така до ден днешен. „Който с това се е занимавал, все ще се занимава. Нашата фамилия от това разбира - моят баща така ме е учил, неговият така го е учил и така се е предало през поколенията“, обяснява Станчо.

В момента семейното стопанство в село Медово, Чирпанско,

**обработка
14 000 дка земя**

То е разнообразно - 6000 дка пшеница, 6000 дка слънчоглед, 400 дка рози, 400 дка лавандула и 1000 дка череши, праскови, сливи. Единствените планове за разширение на Станчо засега са насочени в розите, лавандулата и част от овошките.

Конкретно за тази година земеделецът сподели, че са доволни от розите, но не и от пшеницата и овошките. „Пшеницата просто никъде не се получи тази година. Доста стопанства са с много сринат добив. Не знам защо, всичко сме направили както трябва, а добивът е много снижен“, оплаква се събеседникът ни.

Станчо твърди, че търговията с някои култури е много трудна. Например

**при овошките
ситуацията е
доста деликатна**

Това е, защото няма гарантирана цена и често тя е абсурдно ниска. „Имаме праскови, които са небъдна работа в България. Ядем гръцките и турските, а българските ги връщаме. Затова много колеги вече се отказаха от прасковите. Ние в момента сме твърдо решени да ги заменим със сливи или череши“, обяснява домакинът ни и разказва как се е случвало просто да обрулят плодовете на земята. Имал си е работа и с фирми, които ги изкупуват за сокове и после с години не ти изплащат парите.

Така стигаме в разговора си до новата Обща селскостопанска политика и нещата, на които според Станчев трябва да бъде обърнато внимание в нея. „Нашият район се води равнина, а всъщност както и да го погледнеш, ние сме си в Балкана. Така че получаваме само европейските субсидии, докато в други райони имат зелени плащания и т.н. Това е едно от нещата, които имат нужда от промяна“, смята фермерът.

Всичко, което изкара, агробизнесменът влага обратно - в техника, в стопанския двор.

Заварихме Станчо в момент на сеитба и той ни показа семената, готови да се скрият в земята за зимата.

Според Станчев особено в малките населени места като тяхното е трудно. „Пазар за зърното винаги има. Нашият проблем е почвата, която е кафява горска. С много разход се изкарват 300-400 кг. Затова смятам, че за такива земи трябва да е малко по-голяма субсидията, за да можем

**да сме конкурентни
с цяла България.**

разсъждава той и обяснява как им се налага да торят по 6-7 пъти, за да изкарат 350-400 кг продукция. „Според мен в тази насока трябва да гледат в новата ОСП. Така цените ще се изравнят и ще може да има гарантирана цена на зърното.“

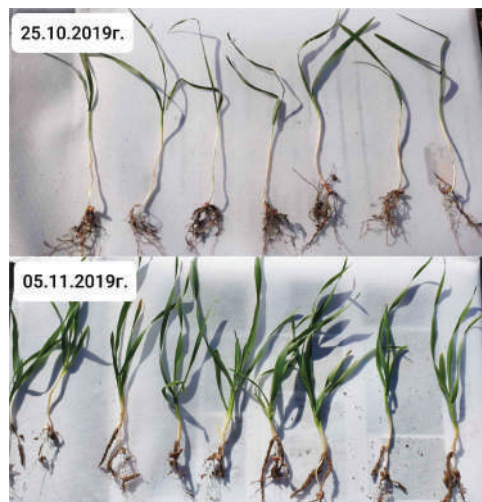
Домакинът ни разказва и за друг проблем, с който им се налага

да се справят постоянно - набезите от диви животни и врабчетата. Той говори за декари стъпки и има. Нашият проблем е почвата, която е кафява горска. С много разход се изкарват 300-400 кг. Затова смятам, че за такива земи трябва да е малко по-голяма субсидията, за да можем да се справят постоянно - набезите от диви животни и врабчетата. Той говори за декари стъпки и има. Нашият проблем е почвата, която е кафява горска. С много разход се изкарват 300-400 кг. Затова смятам, че за такива земи трябва да е малко по-голяма субсидията, за да можем

да се справят постоянно - набезите от диви животни и врабчетата. Той говори за декари стъпки и има. Нашият проблем е почвата, която е кафява горска. С много разход се изкарват 300-400 кг. Затова смятам, че за такива земи трябва да е малко по-голяма субсидията, за да можем

да се справят постоянно - набезите от диви животни и врабчетата. Той говори за декари стъпки и има. Нашият проблем е почвата, която е кафява горска. С много разход се изкарват 300-400 кг. Затова смятам, че за такива земи трябва да е малко по-голяма субсидията, за да можем

През пролетта на 2019 г. във фамиленото стопанство заработи дестилерия за етеричномаслени култури, с която вече е затворен цикълът на производството.

Категорично доказателство при посевите и растенията, третирани тази есен с наложилия се вече продукт

ДИАНА ВАНЧЕВА

В последните години станали свидетели на все по-сухи есени. От промените в климата напоследък посевите все повече изпитват затруднения в развитието си и са по-малко готови за презимуване. А без снежен килим те не зимуват комфортно и са под стрес. В тези условия те усвояват много по-трудно и почвените торове.

Доскоро нямаше оптимални решения за преодоляване на този климатичен стрес, но от 2 години

● Как само за 2 години се наложи уникалният листен имуностимулатор за всички култури

СЕ ПОЯВИ ИЗХОД

Вече се доказва, че продуктът „Панамин“ помага на растенията да преодолеят стреса, като произвеждат силициеви хормони. Така той се оказва революция за много фермерски стопанства. В Добруджа и Лудогорието вече са

Панамин спечели доверието на стотици агростопанства

запалени по него, защото именно там най-много страдат от климатичните аномалии. Може да се каже, че в региона продуктът вече се е наложил като незаменим помощник на фермерите.

Практика в земеделието е да се тори преди сеитбата на културите и те да усвояват минералните съставки с помощта на валежите и влагата.

„Ние съветваме фермерите да подхранят листно наесен. И тези, които го направиха миналата и по-миналата година, декларираха, че са получили по-високи добиви“, каза Ангел Кинанов от „Панамин Ко“ за новата практика, приложена от зърнопроизводителите при есенниците. Според него много стопани нямат навика да пръскат посевите си наесен, но пробвалите са доволни и вече запалват и други. Убедили са се, че при аномалиите, с които сезоните леко се изместват, се променя и поведението на посевите, които изпитват стрес, а това третиране много им помага.

Как всъщност работи „Панамин“?

Експертите обясняват, че с третиране преди и след стрес се възстановява изцяло изгубеният потенциал на растенията.

Затова съветът им е: Заложете подхранване с „Панамин“ по технологична карта след сухи есени и при меки зими. Правете есенно пръскане, по този начин няма да изгубите десетки и стотици левове на декар при по-ниски добиви.

През годините, в които „Панамин“ е на българския пазар, той набра популярност лавинообразно, с всеки следващ сезон все повече производители виждаха резултатите от прилагането му и го препоръчваха на колеги.

През 2019 г. компанията контролира 101 опита при фермери в страната. И установи, че едва при 1-5% от тях не е отчетена голяма разлика в получените добиви, но там са се намесили и други причини. За толкова много контролирани участъци други фирми досега не са доклаждали.

Успехите и ефекта от „Панамин“ се доказаха и при полски опити в институтите в Генерал Тошево и в Карнобат при житни и други култури, както и в Аграрния университет в Пловдив. Доказа се, че продуктът работи

в над 90% от случаите, а при останалите 10% не е успял, защото в посевите е имало заплевяване, обясниха специалистите.

Тази година, с цел предлагане на комплексна услуга и продукти с още по-широк обхват на действие, фирмата предложи на пазара и

Новата серия „Панатоп“

Тя допълва технологията за листно подхранване. Трите пръскания, препоръчани от експертите, могат да се редуват така: „Панамин“, „Панатоп“, „Панамин“. Така се получава рецепта за цялостна технология за листно подхранване, ефектът от приложението на която изцяло избива разходите на стопанствата при всички видове култури и носи печалба от високата продукция, получена от декар.

При зърножитните схемата е добре да се прилага наесен и напролет. При по-силни аномалии в климата и когато се вижда, че не е заложен нормален добив, напролет могат да се направят и две серии третираня.

Новата серия „Панатоп“ е със силна концентрация на микроелементи. Азотът е в amidна форма със стабилизатор, гарантиращ оставането му в същата форма до усвояването от растенията, което е голям плюс за културите. Вече се предлагат и комбинации със силно присъствие на сяра, магнезий и други елементи, така че да се откликне на моментните нужди или дефицити на културите.

В края на октомври продуктите на „Панамин Ко“ бяха използвани в различни региони в страната. Какви са резултатите и има ли разлика в развитието на растенията, може да се види от снимките, а и в нивите на стопаните.

„Ето ни и с категорично видими резултати и разлики при земеделския производител Хамди Фикрет в с. Брестовене, община Завет, област Разград, 10 дни след третиране с „Панамин агро“ и „Панатоп“ - NSMgP. Застрахованият с „Панамин“ посев вече е навлязъл във фаза братене, а възелът на братене е от изключително значение както за презимуването, така и за формирането на братя и добив“.

Тези редове във фейсбук са доказателство за успеха от есенното подхранване. Написала ги е и снимала Дуйгу Мустафога.

Панамин Агро® - Антистресов продукт №1

Сега още по-добър в комбинация с Панатоп

Топ качество за топ резултати!

За повече информация и контакти: 0883 20 99 20, office@panamin.bg
www.panamin.bg

Вече 9 години компанията е на българския пазар и предлага селекция при есенни и пролетни култури

Цели 22% икономически ръст отчита днес групата на „Косад Семанс“ за Източна Европа в сравнение с 2018 г. и доказва, че върви със сигурни стъпки напред.

„С учредяването ѝ в България преди 9 години дъщерната компания стартира с двама души, а в момента вече сме един чудесен екип от 14 човека и покриваме цялата страна, обяснява Божана Гандева, управител на „Косад Семанс България“.

„Ако в началото трябваше надълго и нашироко да обясняваме кои сме, сега няма стопанство, което да не ни познава и да не използва нашата селекция. ако не при всички, то поне при житните култури. Където ни боднеш, там растем, изтъква тя, защото сме от малкото, предлагачи сортове и хибриди за пълен сеитбооборот - от пшеница, ечемик, триitikале и сорго до царевица, слънчоглед, рапица, люцерна, соя, грах и различни тревни смеси.“

Групата има 35 дъщерни компании по света, всяка от които работи със селекционерите във Франция, които предлагат продукти, отговарящи на регионалните условия. Международната компания реинвестира близо 15% от оборота си в научноизследователска дейност. Всяка година регистрира нови сортове и хибриди, а в последните години има доста предложения при слънчогледа.

Смея да твърдя, че почти всеки сезон предоставяме нови възможности с нови поколения хибриди, с които фермерите с охота заменят старите „воини“, казва Гандева.

Например един продукт при царевицата като Reali, който в първите години заемаше около 30% от оборота ни, бе заместен с други по-нови, въпреки че и до днес е стабилен и дава много добри резултати. Това е, защото фермерите имат нужда от все по-добри, адекватни на днешната ситуация продукти, а ние им ги предлагаме.

Така през пролетта на 2019 г. предложихме концепцията за производство на зърно Nicorn - FAO 350 съчетание от 2 хибрида царевица, с които се постига по-дълъг период на опрашване при високи или дори екстремни температури в критичния момент за формиране на добива. С реколтата получихме много добри отзиви от страната.

Тази концепция ще продължим да развиваме и напред. През 2020 г. ще включим и по-късен продукт - Nicorn с FAO 450. Ще предложим и друг нов, ултраконкурентен Торкарі CS с FAO 390. В много ранната група по ранозреелост новото ни предложение е хибрида Glorifi CS. С всичко това ще осигурим една по-добра диверсификация на риска - сериозна необходимост за земеделците, допълва Гандева.

Изцяло ново портфолио ще предложи „Косад Семанс България“ за 2020 г. То ще включва

„Косад Семанс“: Концентрирани в бъдещето

Обучение в НИС Мирча вода.

СНИМКИ: „КОСАД СЕМАНС БЪЛГАРИЯ“

нови четири хибрида слънчоглед за всички технологии; един нов трибенурон-метил устойчив хибрид; два Клиърфилд продукта, единият от които е високоолеинов; и един Клиърфилд плюс. „Това са хибриди от ново поколение, в които са вкарани най-новите гени за устойчивост на болести, за по-висок добив и стабилност. Затова искрено се надяваме, че ще намерят място по полетата на нашите фермери, споделя Гандева и допълва, че в работата си следват правилото на 5-те П: „Правилната подготовка предотвратява провала на представлението“.

Няма как да продължим напред, ако не обръщаме внимание на детайлите. Резултатите, които постигнахме, доказват това. Разполагаме с топпродукти при всички култури. При житните например Sofru е в топкласацията на фермерите в цялата страна. При рапицата такъв е конвенционалният Метогі, който по мнение на селекционерите ни във Франция е топ продукт в цяла Европа - не само като добив, но и като устойчивост на разпукване на шушулките.

„Косад Семанс“ е лидер и в производството на люцерна. През 2019 г. предложихме концепцията CS Trioluz - комбинация от три сорта люцерна с различна вегетация, с които се постига по-дълъг период на експлоатация на едно и също поле. Семената се предлагат с формулата Green Power - дражирани семена, съдържащи макро- и микроелементи и морски водорасли - за бърз начален старт и бързо развитие.“

Оригинален подход в бизнеса

Инициативите на „Косад Семанс“ често са бягство от стандарта. Това си личи по уменията да се представят по начин, по който не бихме ги забравили.

„В последните години показва-

хранителните потребности на животните, увеличава млеконадоя и качеството на млякото. Всичко това се постига благодарение на генетичен материал с ниско съдържание на лигнини, висока маса сухо вещество и добре смилаеми фибри, необходими за стомашния тракт на животните. Така се опитваме да дадем добавена стойност при производството на зърно, предназначено за изхранването им.

Умението да бъдем различни, но и да подберем най-доброто за всеки се отплаща с растеж. Имаме клиенти, които сеят нашата селекция през всичките тези 9 години. А това, че са и наши приятели, ни мотивира още повече. Дългогодишните отношения, основани на доверие, стабилност и подкрепа, са част от нашата формула и в нашия професионален и сплотен колектив. Доволният човек постига повече, защото е склонен да се раздава. Водена от тази идея, като управител аз се старая да осигуря всичко необходимо в ежедневието на екипа, включително нужното спокойствие“, разкрива Гандева.

Изненади за 10-годишнината

си догодина подготвят Косад Семанс България. Мотото, което ще ги ръководи, е „Концентрирани в бъдещето“. Едно от намеренията е да инвестират в образователни програми. През цялата година ще влизат в детски градини, училища и университети, за да разкажат развлекателно що е то царевица, слънчоглед, пшеница и овес, както и какво представлява селекцията на „Косад Семанс“.

„Концентрирани в бъдещето“ е грижа за децата и младите, които утре ще ни наследят. Земеделците също следва да предава занаята и знанията и да възпитава в любов към земята. Надяваме се да създадем и поддържаме тази традиция в поколенията. В крайна сметка не резултатите от търговията на всяка цена, а животът в земеделците диктува нашите стъпки“, коментира управителката на „Косад Семанс България“.

Божана Гандева, управител на „Косад Семанс България“: С „Парти под звездите“ завършваме Откритите дни на полето.

Млекопроизводител променя стереотипи

ТАНЯ ДЕМИРЕВА

Всяка сутрин точно в 8,00 ч седем дни в седмицата от новата кравеферма "Ваневи" край гр. Раковски потеглят към Пловдив три хладилни микробуса.

Те са заредени с прясно и кисело мляко, сирене и кашкавал, собствено производство.

Нетрадиционният бизнесподход с мобилни млекомати в комбинация със стационарен на младия млекопроизводител Тодор Ванев от пловдивското село Стряма си е направо изстрел в десетката.

По този начин той използва максимално възможностите на директните фермерски продажби.

Вярно е, че Ванев има късмета млечната му кравеферма да е само на 22 км от втория по големина български град с 346 893 потенциални клиенти.

Но с това свършва късметът, останалото са

С един стационарен и три мобилни млекомата Тодор Ванев използва максимално възможностите на директните фермерски продажби

правилни инвестиции,

насочени към постигането на висока производителност и ниска себестойност на продукцията.

Иновативния подход към директната реализация на произвежданата в кравефермата му висококачествена млечна суровина Тодор Ванев реализира чрез стационарен млекомот.

Инсталирал го е в специално изградено помещение в двора на къщата си.

Предимство е, че тя се намира на оживения път между гр. Раковски и Пловдив. Макар че първата година млекомотът работи

на загуба амбициозният фермер не се отказва. Просто хората трябваше да се научат да си купуват сурово мляко, обяснява той.

Отначало съседяните му съставляват 30% от купувачите, останалите са преминаващи пътници, които спират, купуват си прясно мляко и продължават. След 7 години стационарният млекомот на Тодор си има своите постоянни клиенти, които освен прясно мляко вече могат да си купят и млечни продукти с марката кравеферма „Ваневи“.

По време на млечната криза, когато суровината се изкупува на безценница и Тодор Ванев дори мисли да продава кравите си, млекомотът се превръща в ценна инвестиция, тъй като не само спасява кравефермата, но и помага тя да се развива.

След като две години експериментира с още два стационарни млекомата, позиционирани в Пловдив, предприемчивият фермер запазва печелившата машина в с. Стряма и

се преориентира към мобилни млекомати

За първите си мобилни продажби Ванев узаконява едно фиатче с малка цистерна, собствена разработка с преобразуватели за ток и мивка. Сега първото мобилно магазинче се пази като музей експонат, да напомня откъде е тръгнал Тодор.

Увеличените продажби подтикват амбициозния фермер да замени поумалялото возило с два по-големи, но употребявани бусове с хладилни вани. А тази година Тодор Ванев купува 3 нови - по-модерни и големи, максисази.

Пловдивчани харесват млечните продукти, произведени от висококачественото мляко, издоено в кравеферма „Ваневи“, затова в 17,30 бусовете се връщат от Пловдив празни, за да ги заредят отново на сутринта.

Дневно животновъдът Тодор Ванев продава към 1 тон преработена продукция и 1 тон сурово мляко.

Непременно трябва да уточним, че мащабните инвестиции

за редовния ъпгрейд на агробизнеса

си Тодор Ванев осигурява с банкови заеми. Един лев не ми е паднал отгоре, уточнява той. И се шегува, че няма как да спре да работи, тъй като... банките чакат да им върне парите.

Но всъщност тридесет и седем годишният фермер признава, че не се е уморил и силите и желанието за работа ще му стигнат поне за още 20 години.

В разрез с целокупното фермерско недоволство Тодор Ванев смята, че държавата осигурява достатъчно подпомагане на млечното животновъдство. Важното е парите да отиват по предназначение, уточнява фермерът.

И управлението на стопанството трябва да се прави компетентно от самия фермер, а не от нает човек. Това е задължително условие за ефективност. Тодор не признава дистанционната работа, познава с подробности състоянието на стадото си - работният му ден започва в 5,00 ч и завършва в 24,00 ч - със сутрешното и вечерното доене.

Защото няма как да правиш успешен млечен агробизнес без... високопроизводителни млечни животни.

В продължение на 19 години Тодор Ванев изгражда сам от 5 дойни крави и десетина телета от дядо му и баба му - бавно, но последователно,

стадо от 220 елитни дойни крави

Всичките животни са под селекционен контрол. Успешният млекопроизводител е конструирал стадото си в следното съотношение: 70% Холщайн (половината от тях - Черно-шарени крави, другата половина - Червено-шарени) и 30% порода Джерсей. Тодор Ванев включва Джерсея при планиране на директните продажби. Тези дребнички кафяви крави имат мляко с най-висока масленост - 5,2-6,2%. С тяхното мляко фермерът подобрява маслеността на произвежданата във фермата суровина и след това преработена в собствена минимандра. В стадото има и 15 крави Кафяво американско говедо.

И външният вид на селекционирани дойни крави във ферма „Ваневи“ е едно към едно с европейските им посестрими в европейските стопанства, и тяхната млечна продуктивност - също.

Средният дневен млеконадой на кравите Холщайн е 30 л, а на Джерсея - 20 литра

От началото на годината дойните животни са в нова кравеферма, осигуряваща им комфортно пространство и хуманни условия на живот.

Кравите се доят в модерна доилна зала 2X8, тип рибена кост. В момента дневният млеконадой е 4,5 тона.

Два хладилни танка съхраняват висококачествената млечна суровина. Половината от нея Тодор Ванев преработва в минимандра, другата половина продава.

Застраховка „Селско стопанство“ от „ЗК Лев Инс“ АД

Комплексна защита за Вашето стопанство. Ние застраховаме вашите земеделски култури и тяхната реколта, както и домашни животни, птици и кошери с пчели. Ще осигурим финансова подкрепа след настъпване на покритите рискове.

Застраховка е подходяща за:

- Физически и юридически лица - собственици, арендатори или ползвачи земя под наем за отглеждане на земеделски култури.
- Юридически и физически лица - собственици на домашни животни, птици и кошери с пчели.

Знаем колко важна е за Вас селскостопанската продукция

Земеделски култури:

Застраховката покрива преки количествени щети на реколтата и новосъздадени трайни насаждения преди плододаване, както и трайни насаждения в период на плододаване като ДМА, настъпили в резултат на следните рискове, при които можем да Ви помогнем:

- градушка;
- буря;
- проливен дъжд;
- пожар;
- осланяване;
- наводнение.

За есенни житни култури се предлага допълнително покритие срещу

- измръзване;
- изтегляне;
- киша;
- задушаване.

Животни:

Застраховката покрива щети при смърт или клане (убиване) на животните и птиците по необходимост вследствие на:

- пожар;
- природни бедствия;
- злополуки;
- заразни, незаразни, паразитни и други болести.

Защо си заслужава?

- Гъвкав, адаптиран пакет по мярка за Вашите потребности и възможности;
- Предоставяме оферта до 2 часа и сключване на застрахователна полица до 48 часа за оглед;
- Договорена премия според Вашите възможности за плащане;

- Сигурност и защита на продукцията Ви и от диви животни;
- Професионални консултации преди и по време на застрахователното покритие. Вие ще имате сигурен партньор - ЗК „Лев Инс“ АД, ще получавате от нас 24-часово обслужване и консултации за Вашите насаждения или животни, коректно и прецизно обгрижване. Ние спазваме най-високи професионални стандарти в селскостопанското застраховане.

Застраховка СЕЛСКОСТОПАНСКИ КУЛТУРИ

За повече информации за застраховката и други продукти на levins.com

Ние се грижим Вие да печелите спокойно!

ЗК „ЛЕВ ИНС“ АД - СИГУРНОСТ, СПОКОЙСТВИЕ, СТАБИЛНОСТ

Тодор Ванев с един от мобилните си млекомати, с които 7 дни в седмицата извършва директни продажби в Пловдив на произведените в собствена му минимандра млечни продукти.

СНИМКА: ЛИЧЕН АРХИВ

Емилия Владимирова от гр. Раковски е една от редовните клиентки на вече добре разработения стационарен млекокомат в с. Стряма. Зад гърба ѝ се виждат наградите, които Тодор Ванев е получил на различни животновъдни изложби.

Тази черношарена крава е една от млечните рекордьорки в елитното селекционирано стадо в семейна ферма „Ваневи“ - тя дава 60 л мляко дневно.

СНИМКИ: АНДРЕЙ БЕЛОКОНСКИ

Тодор Ванев получава висококачествено мляко от своите селекционирани крави.

AGROTIME
TECHNIC

Агротайм Техник
Вече с изцяло
нов сервиз за
земеделска
техника

гр. Исперих 7400, Първи стопански авор
Тел. 0893 089 518; 0897550891 | www.agrotimetechnic.com

Инвестиция: Близо 1000 дка са лозовите масиви на „Шато Ботево“

Стайко Стайков, собственик на „Шато Ботево“: Създаваме нашето вино по най-високите професионални стандарти

СТАЙКО СТАЙКОВ

Приказката на избата „Шато Ботево“ започна с решението ни да инвестираме в проект, свързан с историята, културата, традициите, религията и битата на българите.

Едно от първите места в света, където са се отглеждали лозови насаждения за производство на вино, е територията на България. Винарската изба „Шато Ботево“

Вкусете глътка вино от Тракия и опознайте щастието

е член на организацията „Приятели на селските райони“ (Friends of the Countryside) и единственият български представител в сайта Welcoming Estates Website. „Философията на „Шато Ботево“ е „Виното е любов, а любовта е вино“.

С любов избрахме какви сортове лозя за вино да отглеждаме. Лозовите масиви на винарната са близо 1000 дка.

Отличават се със специфичен тероар и богата сортова структура. Избрахме сортове, които могат да се развиват добре на базата на почвено-климатичните условия, характерни за региона. Подбрали сме посадъчен материал от доказани разсадници в Италия и България.

Отглеждаме Пино Гри, Шардоне, Вионие, Совиньон блан, Траминер, Мускат, Гренаш, Пино ноар, Мерло, Каберне совиньон, Каберне фран, Рубин, Сира и Барбера. Плодовете се берат ръчно - внимателно и в точния момент, за да изяви гроздето след това качеството на полученото от него вино.

Избата се намира непосредствено до лозята в землището на с. Ботево, общ. Тунджа, в подножието на Светиислийските възвишения.

Шатото е със затворен цикъл на производство

и отговаря на най-високите професионални стандарти. Избата преработва изключително собствено грозде.

Вината отлежават в 600 нови бъчви от френски и американски дъб с различни степени на изпичане. Съдовият капацитет е предвиден за преработка на 750 тона грозде. То се приема само по гравитачен метод. Винарната разполага с модерна техника за обработка и стабилизация на виното.

Условията в избата осигуряват качествено развитие на младите вина в бъчви. Технологиите контролират процеса непрекъснато. Избата разполага и със собствена лаборатория, в която се правят редовно проби. „Шато Ботево“ инвестира непрекъснато в подготовката и квалификацията на специалистите си.

С грижа за природата

е изградена иновативна пречиствателна станция, работеща на биологичен принцип Тя позволява пълно и безопасно отвеждане на отпадните продукти в производ-

ството.

Създаваме нашето вино по най-високите професионални стандарти. Вярваме, че правилно направено вино от внимателно селектирано грозде придава индивидуален и неповторим стил на виното.

Винарската изба прави качествено вино за различни вкусове чрез микс от купажни и сортови вина. В момента тя предлага четири серии - „Ставен“, „Серенити“, „Филигран“ и „Колекция“. Новите звезди в асортимента са сериите „Колекция“ и „Серенити“. При тях акцентираме на сортовете вина. В Серенити преобладава свежо плодов аромат.

Под марката Collection на практика са обединени селективно най-добрите вина на избата. Тенденцията е на първа линия да излязат чисто сортовете вина, подчертавайки техните типични характеристики, за да бъдат лесно разпознаваеми с неподправен и запомнящ се аромат.

Работим, за да наложим „Шато Ботево“ като винена дестинация. Да подпомогнем развитието на винен туризъм в България. Даваме възможност на гостите да опознаят и получат информация за отглеждането на грозде и производството на вино. В някои страни да се разбира от вино и винопроизводство, е въпрос на престиж.

Вината на „Шато Ботево“ са със **защитено географско указание „Тракийска низина“**

Горд съм, че те вече имат своите ценители и почитатели. Избата, макар и млада, вече има и много престижни награди от български и международни винени конкурси. Последните отличия са за най-добро червено вино от Фестивала на винарите „Вино и творчество 2019 г. - крепост Туида“ за Пино ноар & Мерло от серия „Ставен“, реколта 2015 г., и за най-добро бяло вино Пино гри & Совиньон блан от серия „Ставен“, реколта 2016 г.

Обичайте, пазете и подкрепяйте българското.

Наближават светли празници. Пожелавам на всички българци весело посрещане. Мирна, здрава, успешна и изпълнена със светлина 2020 г.

НОВИЯТ **STEYR** EXPERT CVT

създаден от **Експерти**
ЗА ЕКСПЕРТИ

Сега и с нов панорамен покрив
и бонус Multicontroller II
за поръчки до края на 2019

STEYR
TRAKTOREN

30 STATEV
ГОДИНИ НА ПАЗАРА

Повече информация можете да получите на:

тел. 0886 099 399

e-mail: sales@statev.info

„Агрион“ - компанията, на която вярват собствениците на земя

Какво е общото между този, който притежава два декара, и този, който има и обработва стотици хиляди декари? Всички те – собственици и арендатори, вярват на „Агрион“ - българската компания за професионално управление на земеделски земи.

За пет години дружеството успя да се утвърди като лидер на пазара на земеделски земи и се ползва с най-голямо доверие от страна на клиенти и партньори.

Това показват и социологическите проучвания. Повечето собственици на земя предпочитат потенциалният купувач да е българска компания, доказала във времето, че е добър стопанин и се грижи за земите, които управлява.

Всеки втори притежател на поземлени имоти разпознава името „Агрион“, а над 75% от продавачите посочват именно „Агрион“ като предпочитан партньор при сделка. Впечатляващият ръст получи и достойна оценка. През тази година „Агрион“ грабна престижната награда за растеж на Конфедерацията на работодателите и индустриалците в България.

Тя дойде като признание за развитието на компанията по всички ключови показатели, превръщайки се в земеделски бранд №1 на България.

Основната причина за успехите на „Агрион“ е тясното сътрудничество с клиенти и партньори, изпълнено с доверие и коректност. За компанията е важен не краткосрочният успех, а дългосрочната перспектива и услугите с истинска добавена стойност и полза.

Нов стандарт в сделките

За последните пет години „Агрион“ наложи нов стандарт в професионалното управление на земеделски активи. Дружеството изгради професионална верига от офиси на ключови точки в страната, което изведе на ново ниво търговията със земеделски терени.

Ключът към успеха са и хората на „Агрион“. През годините българската компания успя да изгради сплотен екип от мотивирани, компетентни служители, които остават верни през годините и работят с отдаденост за марката „Агрион“.

Всеки втори арендатор предпочита за партньор лидера на пазара за управление на земя

Компанията подкрепя приемчивостта им и ги стимулира чрез постоянни програми за обучения и повишаване на квалификацията.

„Агрион“ предлага пълния набор от услуги за собственици на поземлени имоти и земеделските производители – покупки и продажби на земеделска земя, замени, отдаване под наем и аренда, кредитиране, лизинг на земя и други. Усилията на дружеството са насочени към ефективно използване на земята, така че тя да носи доходи на земеделските стопани и на собствениците.

Безплатни и бързи услуги

Философията на „Агрион“ е, че земята е най-голямото богатство и то трябва да се управлява добре. Стреснати от големи комисиони, правни проблеми или завързани семейни отношения, често собствениците на земя не се интересуват от своите активи,

които пустеят, вместо да им носят печалба.

За тях експертите на дружеството са разработили редица безплатни услуги, свързани с поземлените имоти. Това пести пари, но и време.

Всеки собственик на земеделска земя може да се възползва от безплатна оценка на имота си, без значение къде се намира той. Тези, които имат казуси със собствеността си или искат просто консултация във връзка с поземлените отношения, могат да се обърнат към специалистите в офисите в цялата страна и да получат безплатен съвет. Екипът от прависти на „Агрион“ е ясно специализиран в поземлените отношения и е готов да съдейства и при най-заплетените казуси, свързани със собствеността на земята.

Ясни правила в търговията

Сделките с имоти трябва да бъде коректни, точни и про-

фесионални. Затова експертите на „Агрион“ разработиха ясни и прозрачни правила при покупката и продажбата на земеделски земи.

Компанията купува терени в цялата страна на изключително атрактивни цени, без значение от местоположението на землището и големината на парцела. За разлика от други, тук не се използва методът „на око“, или осреднена оценка за дадено землище, които изкривяват ценообразуването. При „Агрион“ цената на имота се формира със специално създаден алгоритъм, включващ различни показатели, което гарантира справедлива пазарна цена.

Дружеството предлага и широко портфолио от плодородни земеделски земи за продажба на цени, започващи от 300 лв./дка. С цел максимално облекчение на земеделските производители се дава възможност за разсрочено плащане на избрания терен за период от три години с минимално първоначално участие.

Изгодно финансиране

Достъпът до финансиране продължава да бъде най-голямата бариера пред земеделците, особено пред младите фермери, които нямат бизнес история. За тях „Агрион“ е разработил специализирани

финансови продукти, които да отговарят на нуждите на малките и средните земеделски стопани. Чрез дъщерното дружество „Агрион финанс“ компанията предлага стандартни ипотечни кредити, кредити за оборотни средства и лизинг на земя. Условието и възможностите за финансиране са разработени така, че да обхващат максимално потребностите и изискванията на малките и средните земеделски стопани.

Сред най-предпочитаните услуги е лизингът на земя. „Агрион финанс“ дава възможност на клиентите си да получат финансиране до 100% от пазарната оценка на земята, която са си избрали да купят.

Дружеството предлага и кредити срещу одобрените от Държавен фонд „Земеделие“ субсидии по Схемата за единно плащане на площ (СЕПП) и другите мерки на Общата селскостопанска политика. „Агрион финанс“ е една от малкото компании извън банковия сектор, които отпускат заеми срещу залог субсидии от фонда.

„Агрион“ предлага ипотечни кредити и кредити за оборотни средства, където процедурата също е максимално облекчена, а сроковете - значително съкратени спрямо условията на другите кредитни институции.

Лизингът на земя – с бързи срокове и по-ниски лихви

отношения.

Най-често арендаторите имат нужда от лизинг на машини (41,2%). По-малко им трябва

кредити за инвестиции (38,5%) и за текущи разходи (36,2%).

Като най-важен фактор при теглелето на кредит големи-

те стопани на земя посочват бързината на отпускане на средствата.

За да отговори на тези очаквания, през миналия месец кредитиращата компания „Агрион финанс“ предложи на пазара нови, по-изгодни условия на финансовите си услуги за земеделски производители. Дружеството намали значително лихвата и въведе по-гъвкави условия за отпускане на лизинг на земеделска земя, които изцяло отговарят на потребностите на малки, средни и големи земеделски производители. Процедурата и сроковете за отпускане на финансирането са значително съкратени.

Повече за услугите на „Агрион“ в сайта www.agrion.bg, на националния телефон 080011166 и на място в офисите на компанията в цялата страна.

България има интерес

ДИАНА ВАНЧЕВА

Скоро трябва да стане готов и вторият SWOT анализ от общо три, които ще помогнат на Министерството на земеделието, храните и горите да определи новите приоритети и мерки, които ще бъдат заложени в националния стратегически план за прилагане на Общата селскостопанска политика (ОСП) за 2021-2027 г.

Анализът ще обхване по-силно социално-икономическите аспекти на аграрната политика. Той е поверен на проф. д.ик.н. Пламен Мишев от Бизнес факултета на УНСС и неговия екип.

Проф. Мишев е ръководител на катедра „Икономика на природните ресурси“, която е приемник и наследник на създадената още през 1921 г. към Агрономическия факултет на СУ катедра „Земеделска икономика“. Като аграрно-икономист той отлично познава същината на нещата в сектора.

След по-малко от месец ще бъдем готови с оценка на състоянието и ще можем да отличим нуждите на сектора и неговите силни и слаби страни, заяви проф. Мишев.

Но на прага на новата ОСП той смята, че тъй като у нас положението в селските райони не е цветущо, е трябвало да започнат първо с анкета с кметовете, да се произнесат какво е най-важно според тях. Още повече, че социално-икономическото състояние на тези райони вече е поставено на първо място и от ЕК в новата ОСП, „облечено“ в приоритета „доходи на населението“ в тях.

Какво според професора е най-важно да отчетем и знаем занаят? Факт е, че земеделието в България се развива на чисто пазарен принцип и на фона на

Земеделието у нас остава полярно, но доходите на тънкия среден фермерски слой трябва да бъдат подкрепяни по линия на селските райони, смята проф. Пламен Мишев

В новата ОСП имаме възможност да подкрепим доходите на фермерите чрез мерките за селските райони, казва проф. Мишев. СНИМКА: АНДРЕЙ БЕЛОКОНСКИ

липсващ консенсус какво сме искали да постигнем

Например още преди години България не е решила колко земеделска земя може да притежава едно физическо лице. По тази причина бързо се разви едрите стопанства. Второ, ние сме в един голям общ пазар и по същата причина на него е логично да успеят и да продават именно по-едрите.

На трето място, желаяйки днес да разчупим донякъде насложеното статукво, установяваме, че нямаме натрупан капитал за управление на стопанства. Защото кадрите за тях не излизат готови от ВУЗ, а израстват вътре, в стопанските единици. И това естествено съумяват пак по-големите, в които младите от второ поколение изграждат качества и се вижда кой от тях носи предприемачески и управленски дух. Така по-големите имаха предимства да

изградят и следовници.

Що се отнася до уязвимите днес сектори, като производство на зеленчуци и плодове, там нещата наистина са доста по-сложни. Но то е и защото в рамките на ЕС вече нямаме големи сравнителни предимства, не сме най-южната държава на пазара, други ни изпреварват с продукцията си. От което се налага изводът, че и в тези сектори ще се постигне по-голям пазарен успех, когато и при тях се появят по-крупни и сдружени производства, разбира се, оптимални за съответните култури, за да бъдат конкурентни.

Безспорно е от икономическа гледна точка, че по-едрите имат по-голям шанс на световния пазар. Това според проф. Мишев се доказва и в ЕС, и в САЩ, където също доминират по-крупните, защото са по-конкурентни.

На следващо място обаче не трябва да се изпуска, че невинаги размерът прави всичко.

За да просперира нашето земеделие

и да става конкурентен фактор, е много необходима и друга предпоставка, която движи аграрния свят. Това е внедряването на иновациите. Независимо какво се разбира под това - дали нови сортове, дали нови технологии, дали нова организация на производството, без тях нашите стопанства няма да могат да се състезават с останалите.

„За мен лично иновация е всяко нещо, което ти носи предимства на пазара“, казва професорът. Но не крие, че и в това отношение по-едрите и сдружените имат предимства и естествено, повече средства да внедряват.

Сред най-добрите в Европа

HELLAGROLIP

Плодородната сила

Nutrammon

34.5-0-0 - амониев нитрат

Nitrocan

27-0-0 - калциев амониев нитрат

Хеллагролип ЕООД - България

+359 2 9963853; +359 877448944; +359 877440445, www.hellagrolip.com; e-mail: office@hellagrolip.bg

ОТ ОБЩОЕВРОПЕЙСКА АГРАРНА ПОЛИТИКА

За България е шанс ОСП да остане политика с общоевропейска рамка и правила за интелигентно и устойчиво развитие.

Защото освен европейска помощ те по-лесно могат да ползват и банкови кредити, и да ги гарантират със своята вече по-дълга и стабилна история.

В това отношение държавата трябва по-активно да подкрепя своето средно фермерско съсловие, което иначе много трудно ще заприлича на подобното от западен тип, което се е изграждало много години преди нас.

Истина е, че днес нашите средни ферми още съставляват един по-тънък слой, което пак е следствие от липсата на национален консенсус.

Сега имаме шанс обаче

с прилагането на новата ОСП този фермерски слой да бъде подпомаган затова, че е изцяло в селските райони. А ЕК вече постави като основна цел в политиката подкрепата на доходите на

фермерите в тях. За България това ще означава, че трябва много добре да се фокусира как ще го прави. Затова програмите ни в новата ОСП трябва да бъдат с такава насоченост, констатира професорът.

Що се отнася до стратегическия план на България, той ще е съвсем ново нещо за нас и ще е въпрос на висш пилотаж какво ще запишем в него. Но проф. Мишев твърди, че по негова лична експертна оценка най-важното ще са доходите на работещите на село. Като основен извод, преди да поднесем анализа си, казва професорът, се очертава, че българското земеделие като цяло успява да се развива в пазарна среда и да изнася повече продукция, отколкото внася.

Въпросът е с новите мерки това да бъде превърнато в устойчива величина и с още по-положителен баланс. И така чрез стратеги-

ческият план най-сетне да бъде постигнат онзи неосъществен консенсус какво искаме като аграрна държава. Не можем да избягаме и от извода, че земеделието ни засега е поляризирано с по-тънък слой средни фермерски стопанства, които не станаха носещата му конструкция.

Затова следващите милиарди левове на година, които ще постъпват по линия на ОСП (колкото никога не са влизали в земеделието ни преди да сме член на ЕС), трябва да знаем ясно какво ще ги правим и къде ще ги насочваме, за да не се засилва поляризацията, заключава проф. Пламен Мишев.

Важен негов експертен извод е и този, че България има интерес от общеевропейска аграрна политика и няма сметка да се допускат различни правила и плащания в различните страни членки. Защото е ясно, че никога няма да

можем да се конкурираме с бюджетите на стари аграрни държави като Германия и Франция, които могат да подпомагат фермерите си с много повече национални средства от нас.

Казано с други думи, за нас най-добрият вариант е ОСП да остане политика с общеевропейска рамка и правила за интелигентно и устойчиво развитие. Това ще е и наш плюс.

Воден от стремежа си да бъде максимално ползван на земеделците, най-големият производител на торове у нас – „Агрополихим“, подкрепя земеделската общност и бизнеса.

Иновативните технологии и модернизиранието на производството извеждат компанията в позицията на авторитетен и коректен партньор, който предлага адекватни и ефективни решения за постигане на

висока продуктивност

и запазване на качеството на земеделската продукция.

За последните няколко години компанията представи редица нови продукти в двете направления – гранулирани и течни торове, с грижата за задоволяване на потребностите на своите клиенти.

Иновациите в компанията не са самоцел, те предлагат гъвкави решения, адаптирани към нуждите на земеделците. Освен на производството и доставката на качествени продукти, партньорите на „Агрополихим“ разчитат и на агрономическите съвети на специално създаден

екип от агрономи-консултанти

от отдела за агрохимия и почвзнание.

Експертите подпомагат земеделските производители във важните решения за правилното приложение на торовете – в точното

Прецизното хранене на растенията с минимални загуби на активно вещество е водещ мотив в работата на „Агрополихим“

Партньорство чрез иновации

количество и в подходящата фаза от развитието на културите, защото прецизното торене допринася за получаването на повече и по-качествена продукция.

Много български фермери се довериха на продуктите на компанията.

Резултатите от откритите опитни полета в цялата страна показват не само повишение на добивите при масовите полски култури, но и ръст на качествените

показатели при продукцията, за която са използвани торове с марката „Агрополихим“.

Един от най-търсените от земеделските производители продукти е иновативният комбиниран тор NPK 15:40:10 (ДАП + Калий), създаден въз основа на постоянния диалог с тях.

Балансираното хранене на растенията вследствие на торене с комбинирани (NPK) торове осигурява

повишена устойчивост

на болести, вредители и намалява податливостта към стрес.

Поради балансираната си форма и високото съдържание на активно вещество NPK торовете са много подходящи за коригиращо и основно торене на всички земеделски култури. С оптималното съотношение на елементите и лесно усвояемата форма те задоволяват

нуждите на растенията във всеки един етап от тяхното вегетативно развитие.

Предимствата при използването им са много: балансирано торене, при което се постига пълноценно хранене на растенията с всички хранителни елементи и максимална ефективност на вложените средства; преодоляване на неблагоприятния ефект върху почвата и селскостопанските култури при едностранно торене с азотни торове; по-ниски разходи за влагане, икономия на време и труд; повишаване качеството на растениевъднатата продукция и добивите.

Прецизното хранене с минимални загуби на активно вещество е водещ мотив в работата на „Агрополихим“ и част от

стратегическата ориентация

на дружеството в подкрепа на иновативното българско земеделие. Затова нововъведенията не спират дотук, екипите от инженери, химици и технически персонал, агроном-консултанти и търговци продължават да работят по нови продукти за развитие на иновативни технологии за прецизно хранене на културите.

„Агрополихим“ продължава да утвърждава позицията си на лидер в производството на азотни и азотно-фосфорни продукти и да работи в постоянен диалог с клиентите си.

Вдъхновителката

ДИАНА ВАНЧЕВА

В Панагюрище има една инсталация за изваряване на цвят от роза, лавандула и други етеричномаслени култури, която е вече на почти 20 г., но е известна с прецизната си работа и лоялността си, и която е търсена и от други биологично сертифицирани производители за изваряване на реколтата им.

В началото на ноември я заварихме да изварява смрадлика.

Много е важно за България да имаме повече такива биосертифицирани предприятия или линии, защото недостигът им е един от минусите ни, казва Веселина Ралчева - един от първите биопроизводители у нас, която е неин собственик и управител на „Ина“ ЕООД.

В същото време обаче по подмярката 4.2 от ПРСР за преработвателни мощности изключително закъсня. Веселина има чак сега одобрен проект за нова, двойно по-голяма дестилерия в с. Бъта. Подаден е още преди 1,5 г., но още не е подписала договор. Сега ще се наложи да преправяме наново проекта и да стартираме с анекс. Защото оборудването, което е заложено, в голямата си част е демодерирано или вече не се произвежда. Така изгубихме почти 2 години и занаяпред още ще изгубим.

Новата дестилерия на фамилията ще е с двойно по-голям капацитет, с биологична сертификация и заедно с нея ще бъде изграден модерен

център за ароматерапия

в с. Бъта. Инвестицията е за 3,8 млн. лева, ще включва и демонстрационни градини и насаждения, и консултантско, и информационно звено за етеричномаслени, ще бъде и с туристическа насоченост.

● 3 хил. дка сертифицирани рози, лавандула, градини, житни и дестилерия са богатството на Веселина Ралчева

Веселина Ралчева сред розите си.

СНИМКИ: ЛИЧЕН АРХИВ

България трябва много силно да пази и развива този си уникален потенциал от етерични и лечебни растения със силни терапевтични свойства и натрупания опит в биологичното отглеждане на различни култури, казва Ралчева.

Биологичното ѝ стопанство е познато у нас и в чужбина. След 2007 г. то се разширява. Днес освен 350 дка с рози и 500 дка с лавандула има и над 1000 дка със зеленчуци, плодове и много други. За тазгодишното производство Веселина отчита, че е отминала поредната

недобра година за розите,

което се е отнасяло както за добивите, така и за цената на цвѐта. За лавандулата нещата са били по-добре, затова е помогнала за компенсиране на разходите. Но пък голямото предлагане е довело до сериозно снижаване на цената. Затова, макар че сме на свободен пазар, фермерката твърди, че има как в такива години държавата да помогне с някои механизми на производителите си, както правят други.

У нас миналата година беше направен такъв опит за държавна помощ за розопроизводителите, но трябваше да бъде прецизирана и продължена, смята Ралчева. Особено за стопаните, които не притежават преработвателни мощности и не могат да добавят никаква стойност към продукцията си.

Тази година стопанството на Веселина произведе биологични слънчоглед, ръж, картофи, лук, пъпеш, тиквички, малини, лимец и др. Когато ги изрежда, неминуемо стига до

барьерите пред пазарите

На световния българското розово и лавандулово масло си остават лидер. Нямаме проблеми с реализацията, особено на биологично отгледаното и преработено. Търсенето надвишава предлагането. Още по време на кампанията клиентите ни обикалят, за да направят заявки, споделя Веселина. От нея известна германска компания купува масло за биосертифицирана козметика, френски малки и големи фирми пазаруват за ароматерапия, за парфюми.

Синът ѝ Васил, който е вече второ поколение биопроизводител, след университет в чужбина е поел маркетинга и е направил онлайн магазин, който за кратко време стана разпознаваем и търсен за етерични масла.

Вторият вариант за продукцията са фермерските пазари из страната. На трето място сериозен пазар могат да станат търговските вериги, но засега според Ралчева още са затворени за био.

www.nik.bg/ask

С ПОГЛЕД КЪМ БЪДЕЩЕТО ОТ ВИДИН

Александър Александров и Тошко Александров

Александър Александров споделя за технологиите и практиките, които са направили земеделието му устойчиво и как ги предава на следващото поколение.

nik | Kverneland

На биото

Те искат и малките производители да се държат като едри снабдителни, да имат големи и редовни по обем доставки, да поемат големи гаранции и неустойки, на което дребен фермер не може да отговори.

Но асоциация Биопродукти вече постигна един пробив с веригата Метро - облекчена програма, която позволява определен малък производител да зарежда определен магазин с по-опростени договори, които и времево да са съобразени с биопроизводството. В това отношение

държавата също може да помогне,

казва Ралчева. Например с една мярка, която тя самата е разписала - за късите вериги, която обаче вече 4-5 години не тръгва.

По мярката за биологично земеделие пък, за която бяха намислени 40 млн. лв., въпросът е така да се прецизират процедурите, че да се елиминират възможностите за влизане в сектора на фирми само с цел получаване на субсидии. Защото има култури, които лесно се отглеждат, като биопроизводите например. Окосяват се и се вземат субсидии. Но техните стопани не изпитват мъките на

зеленчукопроизводителя, който прави сеитбообращения всяка година, проверяван е непрекъснато за биосемена, за добиви, разрешителни и т.н. и естествено, по често може да сгреша и да бъде наказан.

Питаме я как вижда себе си и колегите си

в новия програмен период

Надяваме се тогава секторът да се чувства по-комфортно, да се разпишат мерките заедно с МЗХГ и биостопаните вече да стъпят на крака.

В стратегическия план за новата ОСП секторът би трябвало да е приоритет като доставящ най-много ползи и добавена стойност за обществото, по критерия за създаване на заетост и по отношение на опазване на околната среда. Ако всичко стане така, както го виждаме, както и ЕК го вижда и предлага, има надежда.

И тогава България може би ще престане да изнася биологично отгледана суровина и да внася преупаковани и преетикетирани изделия, които виждаме на пазара, казва Веселина.

Проблем за новия програмен период за нас ще бъде производ-

ството и снабдяването с биосемена. Никой не знае пред какво ще бъдем изправени с новия регламент, но с днешната дата дори институтите към ССА, които искат да произвеждат биосемена, срещат много сериозни административни трудности. Защото, за да произвеждат и конвенционални, и биосемена от един вид, им трябва разрешение от МЗХГ, което чакат с месеци и сезонът вече е заминал.

Затова Веселина е сигурна, че държавата трябва да въведе помощ за скъпото производство на

биосертифицирани семена. А ако трябва да ги купуват от чужбина - първо, много видове не са приложими за нашите условия, и второ, цената им ще е много висока за нашите фермери.

Такива са успехите и битките на Веселина Ралчева - една от основателките и първи председател на Българската асоциация Биопродукти.

Не само заради нейните лични върхове, но и заради направеното през годините за всички биопроизводители в България, тя днес заслужено е номер едно.

ОТ САЙТА НА ЕС

За Веселина Ралчева писа и официалният сайт на ЕС. В рубриката investEU беше публикуван материал със заглавие: „Чисти природни продукти се произвеждат с модерно оборудване в Панагюрище“.

Акцентът е - с 10,3 хил. евро собствени средства и 10,4 хил. евро инвестиции от ЕС в дестилерията „Ина“ е обособена линия за биоетерични масла. Българското биологично розово масло се купува усилено от козметични компании на международните пазари.

Снимката, която е спечелила много от читателите на сайта на ЕС, е от градините с рози на Веселина, а това е една от нейните берачки.

 CORTEVA™
agriscience

**We
are the
leaders.**

KEEP GROWING.

Приеми на проекти по 11 мерки и подмерки от Програмата за развитие на селските райони (ПРСР) 2014 - 2020 г. с бюджет близо 114 млн. евро ще бъдат отворени през 2020 г. Това стана ясно на 8 ноември на заседание на Комитета за наблюдение на програмата. По време на заседанието бе прието да бъдат преразпределени 77 млн. евро от Европейския зе-

меделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) към подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски производители“, мярка 11 „Биологично земеделие“ и подмярка 4.1

„Инвестиции в земеделски стопанства“. Преразпределението на средства има за цел да допринесе за ефективното използване на средства в заключителния етап на изпълнение на програмата.

Според Индикативната годишна работна програма на ПРСР 2014 - 2020 за 2020 година се предвиждат приеми по следните подмерки:

януари

Подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ (ТПП) с общ бюджет по процедурата - до 6 000 000 евро. Допустими кандидати са земеделски стопанства (физически лица, еднолични търговци, ЕООД), отглеждащи свине, овце, кози и птици, като отпадне условието за доказване на 33% доход от предходната година от земеделска

2020 г: поне 31 млн. евро ще има за проекти в животновъдните стопанства

● Предвидени са 6 млн. евро за развитие и 10 млн. за инвестиции на малки стопанства

дейност за животновъдни стопанства. Размерът на помощта е 15 000 евро на проект;

февруари

Подмярка 7.3. „Широколентовата инфраструктура, включително нейното създаване, подобрене и разширяване“ - втори прием с включване към допустимите разходи на разходи за организация и управление на проекти;

март

Подмярка 6.4.2 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности по Тематичната подпрограма за развитието на малки стопанства“ с

индикативен бюджет от 5 млн. евро;

март

Подмярка 4.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“- целеви прием за земеделски стопани в сектор „Животновъдство“. Ще се подпомагат с до 500 хил. евро проекти, които водят до цялостно подобрене на стопанствата в този сектор. Общият бюджет на приема ще е поне 31,4 млн. евро;

април

Подмярка 4.1.2. „Инвестиции в земеделски стопанства по Тематична подпрограма за развитие на малки стопанства“ с общ бю-

джет по процедурата до 5 000 000 евро. Ще се подпомагат с 1250 до 25 000 евро проекти на земеделски стопани, които имат икономически размер на стопанството от 6000 до 7999 евро, измерен в стандартен производствен обем;

април

Подмярка 19.1 „Помощ за подготвителни дейности“ с общ бюджет по процедурата до 647 544 евро. Допустими кандидати са МИГ, преминали оценка за административно съответствие и допустимост по реда на Наредба 22 от 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2, но нямат одобрена за финансиране стратегия за BOMP през програмния период 2014-2020 г.;

май

Подмярка 5.2 „Инвестиции за възстановяване на потенциала на земеделските земи и на селскостопанския производствен потенциал, нарушени от природни бедствия, неблагоприятни климатични явления и катастрофични събития“. Финансовата помощ няма да надвишава 1 млн. евро на проект;

май

Подмярка 8.1. „Залесяване и поддръжка“ с общ бюджет по процедурата - до 8 560 000 евро;

май

Подмярка 2.2 „Създаване на консултантски услуги“ с общ бюджет по процедурата 6 000 000 евро. Допустим кандидат е Националната служба за съвети в земеделието (НССЗ);

май-юни

Подмярка 1.2. „Демонстрационни дейности и действия по осведомяване“ с общ бюджет по процедурата- до 15 000 000 евро; прием в периода октомври-декември 2020 г. По нея могат да кандидатстват организациите, които предоставят трансфер на знания чрез демонстрационни дейности в областта на селското стопанство, горските дейности и хранителните технологии. Те трябва да разполагат със собствени демонстрационни обекти от типа на учебни опитни полета, изследователски опитни полета, учебни или изследователски лаборатории. Максималното финансиране за проект е 100 000 евро.

Подмярка 19.3 „Подготовка и изпълнение на дейности за сътрудничество на местни инициативни групи“ с общ бюджет по процедурата до 4 477 401 евро. Прием - текущ през годината. Допустимите кандидати са одобрени МИГ.

PROTEKT

ЗА ПШЕНИЦА И РАПИЦА

- ПОДОБРЯВА ВКОРЕНЯВАНЕТО
- СТИМУЛИРА МАЛКИТЕ РАСТЕНИЯ
- ПОВИШАВА СТУДОУСТОЙЧИВОСТТА

AMINO EXPERT® PROTEKT

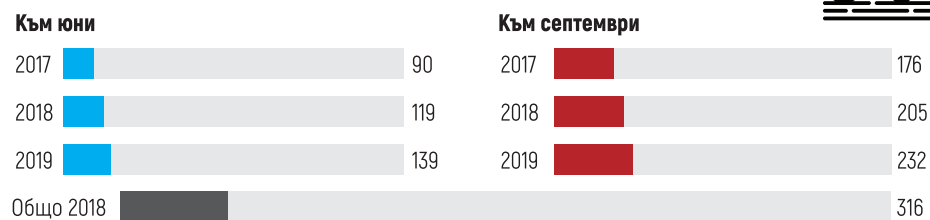
СТИМУЛИРАЙТЕ МЛАДИТЕ ПОСЕВИ И ЗАЛОЖЕТЕ

ДОБЪР ДОБИВ

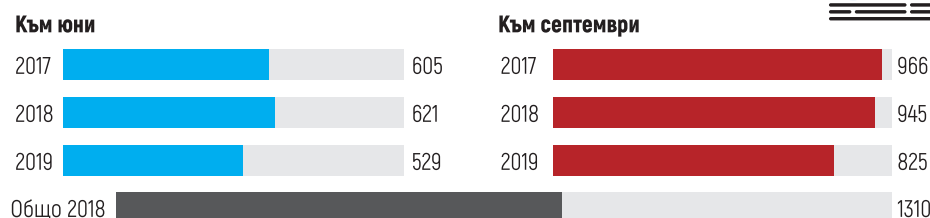

Новите машини

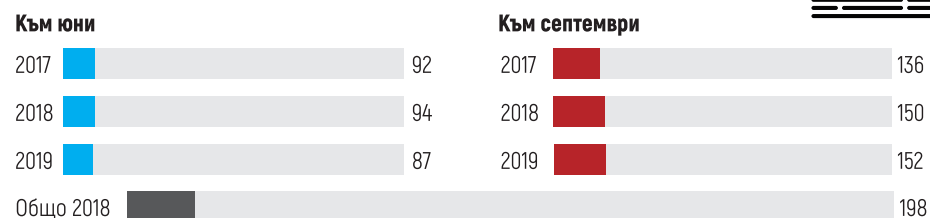
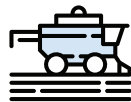
Брой новорегистрирани телескопични товарачи към септември 2019 г.

Брой новорегистрирани трактори към септември 2019 г.

Брой новорегистрирани зърнокомбайни към септември 2019 г.

**НОВО ПОКОЛЕНИЕ МАШИНИ ПРАВЯТ
ВАШЕТО ЗЕМЕДЕЛИЕ УСПЕШНО!**

**NEXT
EDITION**

MASSEY FERGUSON

IDEAL

**ТЕЗИ ЧЕРНИ ПЕРЛИ МОГАТ ДА БЪДАТ
ВАШИ!**

**Поръчайте своята машина СЕГА, за да получите
ПРЕФЕРЕНЦИАЛНА ЦЕНА за ранна поръчка!**

VAREX

гр. София, 1000, ул. "Париж", № 8, тел.: 02 930 9970, varex@varex.bg, www.varex.bg

София: 0887969528, Пловдив: 0885005061, Ст. Загора: 0884133711, Монтана: 0884163813

Русе: 0882933315, Плевен: 0884115784, Добрич: 0885099924

МИЛЕНА ГОРАНОВА

Умното стопанство на Горанови в Кнежа

Иновативна автоматизирана линия за производство на семена пести място, транспорт и енергия

РАДИНА ИВАНОВА

Борислав и Милена Горанови са едни от водещите доставчици на висококачествени семена в региона на Кнежа. Двамата са агрономи, собственици на фирма „ЕТ-Прис“ с богат опит в производството на всички генерации семена от соя, пшеница и ечемик.

Познават отлично добрите производствени практики и държат изключително много на качеството и чистотата. Лично контролират целия процес от сеитбата до прибирането и заготов-

ката на семената. Големият принос за това е на иновативната автоматизирана линия, която са внедрили в стопанството си. Тя почиства, калибрира и обеззаразява семена и се управлява дистанционно чрез таблет.

Линията е с капацитет 10 т/час и е подходяща за почти всички видове зърнени и маслодайни култури - пшеница, ечемик, соя, грах, нахут и др. Тя е свързана и с пакетажна инсталация, обясняват фермерите.

Строителството и монтирането ѝ започнали през есента на 2017 г., а

обектът е в експлоатация от май 2019 г.

Дотогава са използвали по-стари машини, но ръчният труд бил твърде много. И решението за тази инвестиция дошло закономерно.

„Интересът към нашите семена стана много голям и съществуващите съоръжения се оказаха недостатъчни да задоволят търсенето на качествени сертифицирани семена. Отдавна бяхме решили, че ще направим нова линия, но въпросът беше какво точно ще представлява, тъй като мястото ни е

ограничено“, обяснява Милена Горанова.

Докато обмислят решението си, Борислав и Милена не са спирали да трупат нови знания и идеи от близо и далеч. Обиколили са много бази и фирми. Не пропускат и международни изложения като Хановер и Сима в Париж. „Срещали сме много добри неща, но и недоразумения и дефекти“, споделя Милена.

След внимателно и дълго проучване решили да проектират и построят изцяло нов обект.

Самото хрумване в крайна сметка не е копирано отнякъде, а е на собственика Борислав. А идеята му учудила дори архитектите. Фирмата производител за първи път правела подобно нещо. Без предварително сериозно проучване, посещение на място от страна на проектантите, сериозно внимание и безпогрешна работа едва ли би се получило. Затова Борислав и Милена са им много благодарни.

Технологично целият процес - от постъпването на семената, първоначалното им почистване, съхранение, калибриране, обеззаразяване до пакетане - е автоматизиран. Всичко е синхронизирано така, че се постигат максимална производителност и отлично качество на работа. Предвидено е лесно почистване с вакуум за предотвратяване на евентуално смесване на семена от различни култури, сортове и разможения. Изградени са авто-разтоварище, машини за първоначално почистване, силози за съхранение, автоматизирана линия за заготовка и обеззаразяване на семена, склад за готовата продукция и за препарати за растителна защита.

Това, с което се отличава от традиционните

технологии, е, че отделните етапи на процеса са разположени на три етажа, като преминаването на семената от едно ниво на друго е изцяло гравитачно. Машината на третия етаж дели по размери и отделя напречно счупените семена.

След това те се спускат към втория етаж, където се намира най-енергоемният гравитационен сепаратор, отделящ семената по тегло. На най-долния етаж са склад за съхранение на готовата продукция и пакетажната линия с големина на опаковките от 5 до 1500 кг.

Плюсовете са много. Без шум и прах за работещите. Те не усещат вибрациите, нямат досег с препаратите за растителна защита.

Целият процес се програмира, наблюдава и контролира от таблет, чийто софтуер е на български език. Ако случайно възникне проблем, тогава служителите спират машините от дистанция.

Пакетажната линия се обслужва само от един човек, а за по-малки опаковки - от двама.

(Продължава на XXIV стр.)

Силозите са пълни. Зърното от тях директно отива към машина за грубо почистване и после към гравитачната линия. СНИМКИ: АНДРЕЙ БЕЛОКОНСКИ

McCORMICK

✓ **2 години гаранция**

✓ **Power Shift трансмисия**

✓ **133 к.с.**

РАЗПРОДАЖБА

X6.430

~~105 000~~ **93 000** лв.

Посочените цени са БЕЗ ДДС!

ОПТИКОМ

Земеделieto в числа

Средна цена на земеделската земя

Година	лв./дка
2010	279
2011	398
2012	547
2013	594
2014	684
2015	732
2016	761
2017	872
2018	941

Средна цена на арендата

Година	лв./дка
2010	23
2011	30
2012	34
2013	38
2014	41
2015	42
2016	44
2017	46
2018	48

Средна брутна месечна заплата (в лв.)

Източник: НСИ

Предприемачески доход

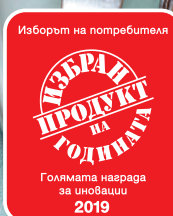
Нетният предприемачески доход в селското стопанство през 2018 г. достига 2 447,2 млн. лв. и намалява спрямо предходната година с 8,7%. Намалението се дължи на по-ниската стойност на нетния опериращ излишък/смесен доход, както и на по-високата стойност на платената от земеделските стопанства рента на собствениците на земеделска земя, които са я предоставили за използване под аренда - с 3,3%.

Живееше някога един цар, когото всички много обичаха. А още по-обичана в царството беше дъщеря му Русокооска. Един ден нейната майка, царицата, се поболя и се спомина. Русокооска и цялото царство потънаха в скръб. Царят се ожени повторно, но не случи на царица. Тя беше зла и искаше да погуби Русокооска. Един ден царицата с помощта на пажа успя да подмами принцесата в Омагьосаната гора. Начаса Русокооска бе омагьосана, заспа и сънят ѝ продължи цели седем години. Котаракът Хубавелко я събуди. Той се грижеше за Русокооска заедно с майка си – съзната Добринка. Русокооска искаше да им благодари, като откъсна красива роза, без да знае, че с това ще причини нещастие на своите благодетели. Принцесата прекара още седем години в покаяние, за да поправи злината и да спаси приятелите си. Едва след това добрата фея ѝ даде златен ключ, с който да отключи скрина, където са скрити всички тайни на щастieto. Русокооска завъртя ключа и пред нея се изправи красив принц, в когото се влюби на мига. Вдигнаха чудна сватба, на която бяха поканени всички, без злата ѝ мащеха. Седем дни празнуваха, а накрая готвачите поднесоха традиционния специалитет на царството – приказно пиле със салса верде.

Виж цялата рецепта на www.lepoulet.bg

За принцесата със златните коси

Le Poulet

Приказно пиле

С доказано френска история

* Победител в категория "Месни продукти". Проучване на Nielsen Bulgaria сред 2000 потребители.

УМНОТО СТОПАНСТВО НА...

(Продължение от XXII стр.)

Ако, както се очертава, се наложи да пълним в по-малки хартиени опаковки за хранителни цели, ще купим робот, за да избегнем допълнителния ръчен труд, казва Борислав Горанов.

Горанови се гордеят с грижата към персонала. При нас не напускат, при нас се пенсионира, казва Милена. Имат вече и трима млади и отговорни нови служители: Цветомир, Артур и Иван.

„Иновацията пести място и транспорт. Ако имаме последователност от машини, както при масовата практика, където машините са монтирани хоризонтално в едно хале, целият транспорт на зърното по технологичната линия става с елеватори или шнекове, които пък нараняват зърното. А при нас е гравитачно, така че пестим и енергия“, обяснява Борислав. В крайна сметка,

ТОЗИ ВАРИАНТ СЕ ОКАЗВА И ПО-ИКОНОМИЧЕН

Има и по-прецизни машини, които са и доста по-скъпи, но за обеми, които ние не можем да произведем.

Вариантът, който сме избрали, е оптимален, споделя предприемачът.

Инвестицията, която са направили, е за 1 422 000 лв. Линията е проектирана с капацитет 700 тона годишно. За 2019 г. до момента са произвели 1600 тона семена, като процесът продължава.

В момента заготвят семена от соя и планират да достигнат 2000 тона. Тъй като семената са основно собствено производство, реализираната добавена стойност ще им позволи инвестицията да се изплати за максимум пет години.

Вариантът е и екологичен. Отпадъкът от инертни и други примеси се събира в специални силози, което също го няма другаде, допълват Борислав и Милена Горанови. Всичко е събрано ведно, не замърсяваме околната среда.

Един човек проследява и контролира дистанционно целия процес.
СНИМКИ: АНДРЕЙ БЕЛОКОНСКИ

В същото време произвеждаме само качествени семена.

При традиционната технология обикновено семената преминават през ситова машина и триор и с това процесът на заготовка приключва.

При нас се извършва още една операция - калибриране по тегло чрез гравитационен сепаратор. Така дори семената, които по една или друга причина (например заболяване или повреди от неприятели) имат стандартен размер, но са по-леки от останалите, също отпадат.

Всички болни или повредени от дървеници семена отпадат като примес и в крайния продукт остават само здрави, пълноценни и жизнеспособни.

На въпроса ни как биха обяснили на другите земеделски производители какво е да си иноватор в агробизнеса, Горанови отговарят:

„Като имаме предвид скоростта, с която се развиват технологиите в земеделието, да си иноватор, е задължително условие за успешен бизнес. Конкурентоспособността на стопанството днес зависи от внедряването на нови, ресурсоспестяващи технологии, от една страна, и постигане на максимална производителност чрез ефективно управление на факторите - от друга.

Интересът към постиженията на световните компании в сферата на селекцията, агротехниката и софтуера за управление на бизнеса трябва да е постоянен.

През тази година осъществихме

И ДРУГИ ИНОВАТИВНИ ПРОЕКТИ В НАШЕТО СТОПАНСТВО

Изградихме две системи за капково напояване, подземно и на-

земно.

На тези полета, където ще напояваме, ще експериментираме и ще водим наблюдения за храненето на културите, реакцията на различните сортове и хибриди на стресови условия, сроковете на сеитба, междуредовите разстояния и гъстотата“.

Супер качество соя произвежда Борислав Горанов.

Над 25 години опит в производството на соя

Това, че има соя в България, дължим на баща ми, ст.н.с. Христо Горанов, дългогодишен директор на института по соята в Павликени, признателен е Борислав. Така че и с експерименти, и по наследство е надграден опитът на „ЕТ-Прис“.

Борислав и Милена са завършили полевъдство в АУ - Пловдив. Започнали като студенти от нулата - на 48 дка собствена земя още през 1992 г.

Лека-полека на петата година работехме на 5000 дка, когато стигнахме до 10 000 дка, спряхме да увеличаваме земята и в последните 15 години това ни е капацитетът, който отговаря на машини, хора и силосно стопанство. Оттогава, казва Борислав, надграждаме в качество.

Борислав и Милена редовно правят и демонстрационни дни както за фермери, така и за ученици. Възпитаниците на земеделския техникум в гр. Кнежа идват при тях за летни стажове, правят курсови работи. Обучаваме ги в стая с мултимедия, познаваме почти всички деца и им пожелавам един ден да станем колеги, казва Милена.

MONOSEM

Само до **25** декември:

- ✓ **25%** отстъпка
- ✓ **4** вноски по **25%**
- ✓ **0%** лихва

ЗАСЕЙ ТРЕЦИЗНО!

www.monosem.bg

Производителите на малини балансират, за да оцелеят

ВАНЯ ВЕЛИНСКА

Сравнително устойчиво запазване на площите с малини се наблюдава през последните години. Секторът, като всички интензивни отрасли в земеделието ни, премина през много трудности, но все пак успя да се съхрани. Това се дължи буквално на шепа производители ентузиастични, които не се отказват да отглеждат културата, както и на активната работа на Българската асоциация на малинопроизводителите.

Последните статистически данни сочат намаляване на площите с малини с около 1800 дка, коментира Божидар Петков, председател на асоциацията. Тези декари на фона на малко повече от 23 000 дка реколтирани площи за 2018 г. не са много, но са показател, че има раздвижване в сектора. Производители, които не са конкурентоспособни, започват да се отказват или отпадат. В същото време има реструктуриране на сортовия състав на малините, на което трябва да обърнем внимание. Ако доскоро отглеждахме предимно индустриална малина, вече голяма част от стопаните се насочват към сортове, които са предназначени за пресния пазар. Но пък този пазар е доста ограничен и трябва да се подхожда много внимателно към това направление.

Малините са традиционна култура за страната ни, били сме сред водещите производители и износители в света. За съжаление, България не успя да запази тези си позиции в годините на преход. Сега с доста по-малко площи, съответно и произведени количества, не намираме място в класациите, но

Фермерите трябва да въвеждат съвременни технологии, които правят отглеждането на културата по-рентабилно

производство все пак има. Но има ли надежда за по-добро бъдеще за сектора?

„Пред бранша има много сериозни проблеми, които от години се опитваме да разрешим - едни по-успешно, други все още не“, разяснява Божидар Петков. „Няколко са аспектите, в които работим активно, като се надяваме да срещнем разбиране от МЗХГ и най-вече ангажираност в решаването им.“

Сред сериозните проблеми, с които се сблъскват производителите на малини, са: напояването, тъй като ягодоплодните култури се нуждаят от вода още от ранна пролет, та чак до късна есен,

недостатъчното финансово подпомагане на сектора.

разбира се, липсата на

работна ръка, тъй като много от дейностите се извършват ръчно, и други.

„Изключително важно е всички малинопроизводители много точно и ясно да си направят преценка за възможностите, съответно и за реализацията на продукцията“, коментира Божидар Петков.

Три са основните фактори - плодородна почва, вода и работна сила, които са водещи при това производство. Има селектирани високопродуктивни сортове, които могат да дадат много високи добиви. Има разработени технологии за торене и растителна защита, които осигуряват оптимално разгръщане на потенциала на сортовете, както и опазването на продукцията от вредители. Всичко това е много важно, за да се

гарантира едно добро производство

Трябва да се вземат под внимание и другите лимитиращи фактори, като работна ръка, напояване и др. Защото, ако между тях няма добро съчетание, ще има висока себестойност на продукцията, оттам неконкурентоспособност. А това се отразява негативно в общата пазарна ориентация както на по-малките, така и на по-големите стопанства.

За да се подпомогне оптимално работата в едно стопанство, е разработена

интерактивна система за калкулиране на разходите, която може в реално време и извън сезона да покаже истинската себестойност на продукцията и да даде точна преценка за вземане на решения за производители на малини и други ягодоплодни видове, както и как и с колко да се продължи през следващия сезон. Така че е препоръчително стопаните да се възползват от тази възможност и да си правят предварителен разчет, за да преценят с какво по големина стопанство могат да се справят, за да си гарантират успешен бизнес.

ПРЕДСЕЗОННА КАМПАНИЯ

СПЕСТЕТЕ ДО 50 000 ЛВ. КАТО ПОРЪЧАТЕ ВАШИЯ NEW HOLLAND КОМБАЙН ДО 10.12.2019 Г.

ПОЛУЧАВАТЕ

само за предсезонни поръчки

Включено пълно техническо обслужване за 5 г. или 2400 моточаса
*Което настъпи първо.

Специална предсезонна цена

NEW HOLLAND AGRICULTURE

5 ГОДИНИ УДЪЛЖЕНА ГАРАНЦИЯ om New Holland

- ✓ Изгодно и гъвкаво финансиране до 5 г. с лихви от 0,95%
- ✓ Без самоучастие
- ✓ Без оскъпяване за клиента
- ✓ Заместваща машина по време на жътва

*За условия по промоцията се свържете с вашия регионален търговец.

InterAGRI
ЕДИНСТВЕН ОФИЦИАЛЕН ВНОСИТЕЛ

0700 46 666
спешна телефонна линия

бул. „Христофор Колумб“ 64,
office@interagribg.com,
www.interagri.bg

За връзка с търговски екип:

София	(087) 9646428	Шумен	(087) 7646423
Благоевград	(087) 6646448	Бургас	(087) 7176464
Враца	(087) 9646478	Добрич	(087) 8646471
Плевен	(087) 6646495		(087) 8181777
	(087) 9646678	Ямбол	(087) 6590165
Монтана/Видин	(087) 9646497	Ст. Загора	(087) 6646498
В. Търново	(087) 6464713	Харманли	(087) 9646424
Русе	(087) 9646451	Пазарджик	(087) 6646492
Силистра/Разград	(087) 9646471	Пловдив	(087) 6464716

Проф. д-р Христина Янчева, ректор на Аграрния университет - Пловдив:

Гордея се с МНОГО

- Проф. Янчева, кариерата ви на учен и професионалният ви път са изцяло свързани с Аграрния университет (АУ) - Пловдив, и с обучението на кадри за земеделието. Достатъчно подготвени ли излизат те от университета?

- Нашите студенти излизат достатъчно подготвени. За това има неоспорими предпоставки: АУ - Пловдив е единственият в страната специализиран държавен университет в областта на аграрните науки с утвърден престиж в национален и международен мащаб. През 2019 г. е акредитиран от Националната агенция за оценяване и акредитация с оценка 9,61 по десетобалната система, която го отрежда

В топ три сред университетите в страната

Година наред е национален първенец в професионалните направления „Растениевъдство“, „Растителна защита“ и „Животновъдство“ според Рейтинговата система на висшите училища в България. Този успех е обществено признание за преподаватели, студенти и служители.

Друг важен фактор за добрата подготовка на нашите студенти е интернационализацията на университета, която включва дейности, насочени към разширяване на сътрудничеството с образователни, научни, изследователски и други институции и организации в Европа и света. Само по програма „Еразъм+“ например студентите провеждат частично обучение и стаж в над 100 престижни университети, ферми и фирми в 28 държави.

Обучаваме и възпитаваме млади специалисти с модерно мислене, запознаваме ги с иновациите и новите технологии за развитие на устойчив земеделски сектор в България. С гордост можем да заявим, че подготвяме конкурентоспособни специалисти, работещи за храната на хората и за по-доброто бъдеще на България.

- Освен традиционните степени на обучение в университета организирате различни курсове и специализации. В кои области са те, как може да се кандидатства за тях и какъв документ се издава?

- Като обслужващо звено е изграден и успешно функционира Център за продължаващо обучение. Негова основна мисия е да осигури възможност за обучение през целия живот на своите бивши и настоящи студенти, както и на други специалисти за придобиване на ключови компетенции в областта на селското стопанство и екологията, икономиката и туризма.

Студентите имат преференциална възможност още по време на следването си да придобият допълнително избрана от тях професионална квалификация или

● Подготвяме конкурентни специалисти, работещи за храната на хората и по-доброто бъдеще на България

курс. Обучението се извършва успоредно с придобиването на бакалавърска или магистърска степен.

За външните потребители центърът организира дългосрочни и краткосрочни курсове за следдипломна квалификация и преквалификация, курсове за фермери. Предлага курсове по 30 или 150 часа, необходими като задължително условие за кандидатстване по европейски фондове. За земеделските стопани няма ограничения за възраст и образователен ценз.

Обучението се организира като редовно, заочно, вечерно или дистанционно. То може да бъде както групово, така и индивидуално съобразно желанията и потребностите на курсистите. На завършилите курсисти се издава „Удостоверение“, а на завършили-

те специализация - „Свидетелство за професионална квалификация“.

Предлаганото обучение за дългосрочни специализации и над 30 курса с различна продължителност е тясно обвързано с търсенето на пазара и потребностите на селското стопанство.

- Какви дългосрочни специализации предлага центърът?

- Заинтересованите са насочват най-вече към: педагогика (за придобиване на квалификация „учител“), икономика и външна търговия със селскостопански стоки, външно и вътрешно озеленяване и дизайн, компютърни системи и технологии; растителна защита и торене; обща агрономия.

В зависимост от потребностите на обучаемите центърът може да организира и други специализации в областта на селското стопанство.

- Развили сте и Център за кариерно развитие и връзки с бизнеса. С какво помага на студентите и работодателите, за да ги свърже един с друг?

- Съвместно с факултетните ръководства центърът помага за ориентирането и кариерното развитие на студентите и осигурява студентски стажове. Основната цел е да осъществява връзката между образованието и пазара на труда. Той е ефективен партньор на работодателите в обучението и подбора на кадри чрез популяризирането на фирми и на предлагани стипендии, работни и стажантски позиции. В него се приемат и обработват документи за стаж и работа и се извършва първоначален подбор на кандидати.

Кариерното консултиране, което университетът предлага на студентите, допринася за повишаване на качеството на обучение, издигане на престижа на университета, задълбочаване на партньорството с бизнеса и привличане на бъдещи студенти.

ОТ ВЪЗПИТАНИЦИТЕ НА УНИВЕРСИТЕТА

- Обучението по селскостопанска техника само за редовни студенти ли е, или могат да се включат и желаещи фермери?

Университетът подготвя специалисти за модерно българско земеделие в активно партньорство с водещи германски фирми като BASF, LEMKEN, HL TOPMIX, IFW-EXPO, както и с CLAAS, която е най-големият производител на селскостопанска техника в Европа и предоставя дигитални технологии за развитие на прецизно земеделие и за опазване на околната среда. На територията на университета редовно се провеждат демонстрации на немска агротехника, семинари и публични лекции, споделят се добрите практики.

Преподавателите от катедра „Механизация на земеделието“ и партньорите от големите немски фирми обучават студенти, докторанти и фермери от региона, като използват предоставените демонстрационни земеделски машини от висок клас.

- Агроекологичният ви център, предлага ли обучение и консултации за земеделски производители?

Агроекологичният център е звено, което от 1989 г. извежда научноизследователска и образователна дейност за развитие на биологичното земеделие в България. От 1994 г. функционира и като Демонстрационен център за биологично земеделие, чиято производствена база предоставя възможност за обучение на студенти, преподаватели, фермери и агрономи специалисти в областта на производството на биологична растениевъдна продукция.

Получената продукция е сертифицирана и се реализира в биологични преработващи предприятия и чрез новата за страната абонаментна система за биохрани.

- През 2014 г. открихте Център за интегрирана растителна защита. Може ли да се каже, че е полезен и за земеделските производители?

Разбира се. Вече пет години той предлага съвременна система за растителна защита в помощ на земеделските производители в страната. Използваните методи включват прогнозиране на развитието на болести и неприятели по растенията на база метеорологични данни и математически модели с достъп в интернет, провеждане на полски и лабораторни изследвания за решаване на важни в практиката проблеми. Резултатите са широко достъпни в интернет среда и достигат бързо до заинтересованите. Те са полезни не само за преподавателите, за докторантите и студентите, но и за земеделските производители.

- А какво представлява проектът „Хербитур“? Знаем, че резултатите от практическите опити и иновациите се ползват от студенти, научни работници, търговци и земеделци.

„Хербитур“ е научен и внедрителски формат, който по безспорен начин доказва актуалността на слогана на АУ - Пловдив: ОБРАЗОВАНИЕ - НАУКА - БИЗНЕС. От 2002 г. този успешен проект се ръководи от проф. Тоньо Тонев от катедра „Земеделие и хербология“.

„Хербитур“ е своеобразна витрина на постиженията на водещите световни фирми - производители на препарати за растителна защита, и през годините се утвърди като най-мощното мероприятие в областта на научно-приложната растителна защита в България. Срещат се „на живо“ конкурентни продукти, които се подготвят за пазарна

премиера или вече имат позиции в практиката. Резултатите от опитите на полетата на АУ стават пряко достояние на студенти, фермери, търговци на пестициди и семена, консултанти на големи фирми в областта на земеделието, представители на фирми от световния пестициден и семенарски бизнес, основни медии, които имат отношение към агробизнеса, и др.

Традиционни партньори на АУ по проекта са мултинационални компании като „Байер Кропсайнс България“, „БАСФ“, „Синджента“, „СумиАгро България“, „Дюпон“, „ДауАгросайънсис България“, „Монсанто“, „Пионер семена България“, „Адама“, „KWS“ и др.

- Вие лично с кои ваши студенти се гордеете - добре обучени, компетентни, отворени към модерното земеделие и агробизнес?

Имам основание да се гордея с много от възпитаниците ни. Те са мотивирани, с креативно мислене, предприемачески умения и самочувствие за успешна реализация на българския и международния пазар на труда.

Завършилите се реализират като ръководители на еднолична или фамилна производствена ферма, на производства от голям мащаб, специалисти и експерти в държавни и в частни предприятия в аграрната област, ръководители в средната и висшата държавна администрация, преподавателски и научни кадри и др. Те не прекъсват връзката с университета. Най-успешните споделят добри практики, изнасят публични лекции, осигуряват стажантски и работни места на настоящи студенти, обявяват стипендии и награди на изявени студенти, подпомагат реновирането и оборудването на учебни зали и лаборатории.

Възпитаниците на АУ са знаещи, можещи и конкурентоспособни на пазара на труда. Получават уважение и признание навсякъде по света.

Вариа Ком
☎ 0878 55 75 43, 0878 55 75 79

Повече от 20 години
основен вносител и дистрибутор за България

РЕЗЕРВНИ ЧАСТИ за работни органи
за прикачен инвентар от испанската фирма **BELLOTA**

Днес, когато всички погледи са обърнати към следващия програмен период, в който основен приоритет за всички сектори на икономиката ще бъде цифровата трансформация, с любезното съдействие на Института за агростратегии и иновации ви представяме един адаптиран преводен, аналитичен материал за размисъл какво предстои на фермерите и как могат от сега да се подготвят за периода след 2020 г. Публикацията е разработена по материали на SmartAgriHubs и Internet of Food & Farm 2020 - два водещи проекта по програмата „Хоризонт 2020“.

Организацията по земеделие и прехрана на ООН (FAO) прогнозира, че население в световен мащаб най-вероятно ще достигне 9,8 милиарда до 2050 г. Това, от своя страна, предопределя до 70% увеличаване на производството на храни до същата година.

Тези предизвикателства идват в момент, в който се усещат първите ефекти от глобалното затопляне и загубата на биологично разнообразие особено в областта на селското стопанство. Земеделието и неговите практики също са подложени на засилен контрол за вредите върху околната среда, които причиняват.

През 2015 г. е изчислено, че 94% от емисиите на амоняк произтичат от селското стопанство в Европа, въглеродните и метановите емисии също са значителни и произтичат главно от земеделското производство и животновъдството. Нитратите в подземните води и увеличеният натиск върху водните ресурси са още два начина, по които селското стопанство трябва да смекчи допълнително своето въздействие върху околната среда.

Първо трябва да се отбележи, че вредното въздействие на селското стопанство върху околната среда е само дотолкова, доколкото е необходимо да се произведе необходимата храна за потребителите.

Но тук става трудно - с увеличаване на броя на потребителите вредите върху околната среда се увеличават едновременно. Като се добавят и климатичните промени, а и ако се сбъднат някои прогнози, че добивите в Южна Европа ще спаднат с до 50% до 2050 г., бъдещето на храните във високопроизводителния в момента Европейски съюз може да изглежда мрачно.

Развитие на съвременните технологии на земеделие

Новите разработки обаче са на хоризонта, а съвременните технологии за земеделие ги внедряват в широкия свят и ги прилагат в земеделието. Модернизацията на земеделието и практическото приложение на авангардни технологии получиха много внимание и похвали като начин за увеличаване на приходите и добивите. Подчертан е обаче екологичният потенциал, който тези технологии имат. С увеличаването на добива от хектар интензифицирането на земеделието може да се задържи. Когато използването на пестициди е запазено, биоразнообразието процъфтява и където па-

Ролята на цифровизацията в земеделието за „зелен“ ЕС

шата се следи по-добре, ерозията на почвата може да бъде предотвратена.

Цифровизираното прецизно земеделие, което е залегнало в два водещи проекта на ЕС, финансирани по програма „Хоризонт 2020“ - SmartAgriHubs и Internet of Food & Farm 2020, са чудесен пример за важното значение на прилагането на политиките в областта на земеделието, храните и околната среда съгласно хоризонталния приоритет на ЕС за цифровизиране на индустрията както в настоящия, така и в следващия програмен период.

От една страна, прецизното земеделие е по-малко интензивно от традиционните практики, което дава възможност за по-екологична форма на земеделие и производство на храни, като същевременно не дава негативно отражение върху рентабилността. От друга страна, ефектите от прецизното земеделие, включително и увеличаването на добива, използването на по-малко вода и по-ниски нива на пестициди, могат да бъдат от полза за адаптирането на селското стопанство към променящия се климат. Тъй като водата става все по-оскъдна в Южна Европа и защитата на почвата

е на първо място в дневния ред, все по-широкото развитие и внедряване на AgTech и IoT базирани решения би трябвало да бъде един добър съюзник при справянето с тези предизвикателства.

Защита на околната среда в рамките на агрополитиката на ЕС

Документът флагман, свързан с земеделския пейзаж в Европа, е Общата селскостопанска политика (ОСП). С оглед предстоящите промени, които предстои да настъпят в прилагането на ОСП в следващите години, опростяването и по-силното акцентирание върху околната среда може да дадат допълнителен тласък в развитието на цифровизацията на европейския агрохранителен сектор. Двата стълба на ОСП разполагат с множество силни инструменти за насочване на земеделските производители към по-устойчива форма на земеделие, но още отсега е сигурно, че ще го направят само чрез икономически стимули. Когато ОСП предоставя инструментите за действие, при изготвянето на приоритетите си тя се позовава в голяма степен на екологични директиви и политики. Въпреки че това е общият начин на действие на ОСП,

влиянието, което има чрез позоваване на други инструменти, не може да бъде подценявано.

Новата ОСП достига крачка напред, като въвежда „екосхеми“, при които се предоставя по-голяма подкрепа на земеделските стопани, които доброволно приемат още по-големи екологични форми на земеделие. Тези схеми обаче трябва да се прилагат от държавите членки. На равнище ЕС задължителните изисквания на земеделските производители вече ще включват по-строги правила особено във връзка с опазването на водата и почвата.

Директивата за местообитанията определя политиките за опазването им и на дивата флора и фауна. Селското стопанство заема голяма част от земята на ЕС, значителна част от която е важна за поддържане на нивата на биоразнообразие.

Целите на тази директива трябва да се основават на първоначалното използване на земята, особено на обработваемите площи. Следователно тези райони с висока природна стойност се характеризират с нискоинтензивни селскостопански практики, адаптирани на местно ниво.

Тези два аспекта могат да се възползват в много голяма степен от цифровизацията на земеделието.

Начинът, по който двете директиви работят заедно, показва някои сложни взаимоотношения между двете. Условието за спазване на някои членове от Директивата за местообитанията понякога се правят с цел получаване на плащания. Тези изисквания могат да покажат, че ОСП има доста строги екологични цели, но често се пренебрегва, че добавянето на връзката към плащанията по ОСП по никакъв начин не добавя към вече обвързващите задължения, които всеки земеделски производител в Европа има във връзка с Директивата за местообитанията.

Следователно нарастващата връзка между ОСП и Директивата за местообитанията може да се разглежда като знак за признаване на въздействието на земеделието върху околната среда. Тъй като въпросите на околната среда стават все по-важни в селскостопанската политика, историята на ефикасното позоваване между двата документа показва, че вече са постигнати големи крачки при привиждането им в съответствие.

Новата ОСП ще се съсредоточи върху този аспект още повече и проекти като IoF2020 или SmartAgriHubs допринасят за преодоляване на екологичните и селскостопанските интереси.

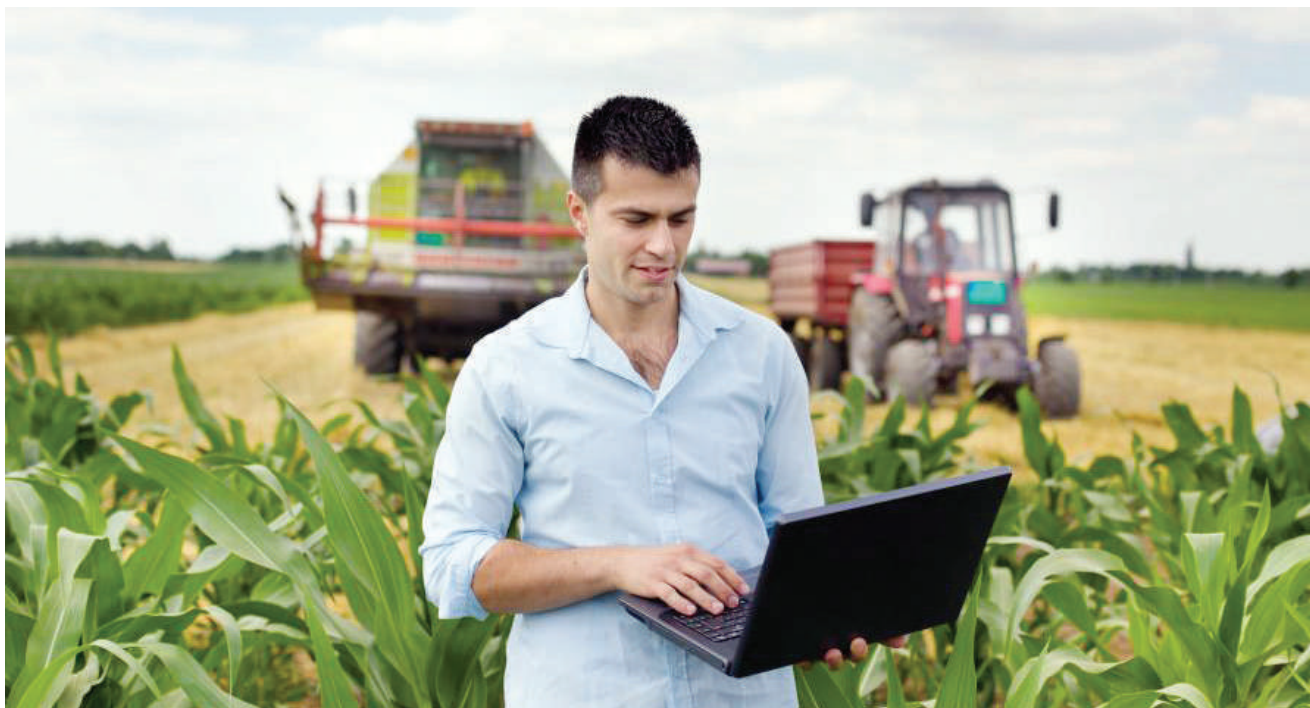
Роля за цифровизираното земеделие в политиките за околната среда

Редица примери за приложение на такива практики в рамките на проекта IoF2020 са доказали такъв потенциал: Случаите за зонирание на полето в Северозападна Европа показват спад от 20% на загуба на плодородие на почвата, като същевременно увеличават добива с 5%.

Основаното на данни земеделско производство на полски и други култури води до 15% спад на използваните пестициди. Мониторингът на пасищното животновъдство не само показва голям потенциал за намаляване на емисиите на амоняк, но технологията всъщност може да се използва и при проследяване на дивата природа.

Не са малко и пилотните иновативни експерименти, които показват как цифровизираното земеделие може да отнеме стреса върху интензивно използваните земеделски земи, като същевременно подобри значително добивите и същевременно намали производствените разходи. Следователно ролята на такива проекти не се ограничава само до интересни разработки в селското стопанство, но създава нови връзки между политиката за околната среда, селскостопанската политика и технологиите.

Новата ЕК и нейният увеличен фокус върху въпросите, свързани с околната среда и климата, и новата ОСП, която се опитва да включи екологичното съзнание във всеки аспект на селското стопанство, разчертават пътя, по който тръгва ЕС. Предложената нова ОСП показва не само че трябва да се преодолее различието между селскостопанските интереси и мерките за опазване

на околната среда, но и че те могат да бъдат преодолени.

Предоставянето на повече инструменти на фермерите за справяне с тези две предизвикателства обаче е жизненоважно. Съвременните земеделски технологии трябва да бъдат включени в пакета от опции, към които фермерите могат да се обърнат. Цифровизацията е едно много широко понятие, без съмнение, и това може да бъде пречка за превръ-

щането ѝ в част от ОСП или други директиви. Въпреки това признаването на значението на цифровите технологии за преодоляване на екологичните и селскостопанските предизвикателства може да доведе до по-голямо прилагане на равнище държави членки.

Както при „екосхемите“, прилагането на всяка потенциална „дигитална схема“ в ОСП ще се решава индивидуално от всяка една

от държавите членки. Това обаче не намалява значението на прехвърлянето на тази задача към тях. В отговор на същите тези нужди преразглеждането на селскостопанските практики ще създаде синергия между трите области (селско стопанство, околна среда и дигитализация) и в крайна сметка ще доведе до поцялостен и ефективен подход към въпросите на флората, фауната и бъдещата храна.

www.animex.bg

АНИМЕКС

№1 ТОВАРАЧ В ЕВРОПА

0% ЛИХВА
3 ГОДИНИ

0 700 100 88
Обди се сега

ДИАНА ВАНЧЕВА

„Дивата ферма“ в полите на Източните Родопи, в началото на с. Горно поле, до гр. Маджарово е наистина диво, чисто и красиво място, където всичко е еко и истинско, каквито са и стопаните му Благовеста и Николай Василиеви.

Тези, които имат сетива за природата, вече са я открили и разказват чудеса за нея и за къщата за гости на стопаните, която не е голяма, но посреща с такова гостоприемство и вкусни меса, че няма тръгване.

Ние обаче се интересуваме от успехите и проблемите на биологичните животновъди и тяхната първа и единствена засега у нас биокланица, за да разберем защо малцина са като тях.

В тази ферма властва биологичното производство. Кравите отглеждат телетата си на открито и ги раждат по инстинкт усамотени в гората, а не, както им диктува наредба 44 (за пасищно отглеждане на местни породи едри преживни животни), в родилно отделение.

Тук 1200-те крави на Бети и Ники

не знаят какво е концентриран фураж

От ноември до декември пасат тревата, която родопските яки им поднасят, после от януари започват да ги хранят с окосеното и балираното сено.

Стадото влиза да пасе и в гората, но и там до март е изяло всичко, а новата трева тръгва чак през април-май и бързо свършва. Затова през юли кравите тръгват на пътешествието си до планинските пасища в Рила. Поемат с двадесетина тира като на процесия чак на 250 км от тук към Белмекен, където остават чак до края на октомври на т.нар.

алпийска паша на над 2000 метра надморска височина

Така по всички изисквания на биологичното животновъдство

Свободните крави

● Пасищното биоживотновъдство се нуждае от отделни правила, казват от опит Благовеста и Николай Василиеви

„Дивата ферма“ на Бети и Ники се прочу с биологичното си телешко варено и домашен телешки суджук по всички фермерски пазари. СНИМКИ: ЛИЧЕН АРХИВ

младото семейство след това реализира истинско биотелешко месо, суджучи, сухи деликатеси, биосаздърма и др.

Като стана дума за тревата, тя и при тях в Източните Родопи е уникална по състав, констатирала е френска лаборатория преди време. Но просто ползваните тук 4000 дка са недостатъчни и през

лялото жегата я изгаря.

За тревния състав Василиеви разбират случайно, когато купуват десетина бика от известната френска планинска порода Обрак. Някои от доставените, които струват над 6000 лв. единият, не оцеляват. Затова те се обръщат към френската асоциация за породата, която веднага изпраща експерт в Източните Родопи, за да огледа условията и пасищата.

Специалистът взема проби от тревата, а след известно време се получава писмо, че според тамошните лаборатории тревният състав е уникален, и се пита какви ливадни видове са засели стопаните. Французите остават силно изненадани, когато разбират, че всичко това е дадено от природата, защото такава богата естествена детелина досега не са срещали.

Но колкото и да е ценна пашата, при тях в Източните Родопи е кратка и не е достатъчна, при положение че за едно животно се искат поне по 12-13 дка, за да е нахранено и спокойно.

Днес цялото стадо на фермата е от три ценни породи - Родопско късорого, Българско сиво и френската Обрак. Те искат свободно пасищно отглеждане и не се нуждаят от обор и родилно отделение, защото, както казва Бети: „Ще получат удар, милите крави, ако ги вкараш да раждат на закрито“. Тя обяснява, че когато на някоя крава ѝ дойде времето, тя се скрива в гората, а пръкне ли

се теленцето, Ники отива да го прибира.

Той има и специален език, на който разговаря с кравите

С нещо подобно на „ойля“ ги прибира, с „ойч“ ги насочва накъде да вървят, ако са кривнали от пътя, а с „ойя“ ги кани на сол. Имало е години, в които като им запее „Девойко, мари хубава...“, и те от всички баири се спускат, защото знаят, че ще осолят пашата си, разказват местните хора.

За да завършат целия истински биологичен цикъл, Ники и Бети водят административни битки от години. Освен да наемат земя от общината и хората в Родопите, но и за да успеят с 2-те хиляди декара ливади в Национален парк Рила.

Финансирането им първо е от семейството и приятелите, по-късно идват банкови кредити, а след това и европейски средства.

Свидетели сме как дълго по подмярка 4.1 от ПРСР не искаха да им признаят машина за чистене на ливадите, защото я нямаше в списъка и експертите я смятаха за строителна техника. Казват, че тя днес им върши чудесна работа за почистване от камъни и храсти.

В последните години биостопанството получава плащания по линия на пасторализъм, за необлагодетелствани райони и СЕПП. С тях покрива донякъде разходите си за земята и работната ръка. Но не може всичко. Най-скъпото перо е транспортът за отвеждане и прибиране на хилядното стадо в Рила - за един тир трябват над 1500 лева.

Над хилядата крави посрещат изгрева на планинска паша под Белмекен на над 2000 м. надморска височина.

И СТОПАНИТЕ НА „Дивата ферма“

Друго, което ги тревожи всяка пролет, е наемането на пашата в Рила, защото договорите за това се прави година за година. Ще настояват пред МОСВ да може да са дългосрочни.

Годишно в „Дивата ферма“ се раждат около 600 телета, но стотина отпадат, нападнати от вълци и чакали, така че и това е сериозен разход.

Останалото отива в затворения вече цикъл от

Биокланицата,

която произвежда най-вкусното телешко варено, суджуци и други сухи месни деликатеси. Нейното изграждане и пускане в експлоатация е отнело поне 4,5 г. до 2018 г. Надяват се да я изплатят за десет години. Казват, че като съоръжение не е сложна, но това, че е биосертифицирана, налага да се спазват безброй изисквания. Всичко, което се влага в преработката, също трябва да е сертифицирано, без грам химия и консерванти. Могат да се ползват само биоразградими материали (с изключение на опаковката на суджука). И за потвърждаване на биосертификата всяка година отиват немалко пари.

Естествено е с продукцията от

Крава, отглеждана свободно пасищно, е на дневна разходка.

биокланицата днес да искат да влязат в големите вериги, но и това се оказва трудна работа. Сполучили с „Метро“, над 5 месеца очакват обаче друга верига да разгледа документите им.

Като едни от най-опитните в планинското говедовъдство, стопаните на „Дивата ферма“ споделят, че срещат и неразбиране, които МЗХГ би трябвало да отстрани. За новия програмен период предлагат

пасищата да се дават само на хора с животни,

защото вече категорично не достигат.

Сега те се дават и на животновъди, и за поддържане и косене. Но при втория случай на много места от общините ги наемат фирми, приближени на кметове и общински съветници, които само ги косят и получават субсидии за това, а животновъдите остават на сухо. И като се появи млад човек, който иска да отглежда животни, за него земя няма, казва Ники.

Той дава за пример как това лято при тях дошъл млад животновъд чак от Трявна, за да му обяснят как се справят, защото искал да прави планинско говедовъдство, но земя за него нямало.

Знам, че в много планински райони е така, казва Николай - паша има, но животни рядко се виждат. А ако това продължава, нито ще имаме животновъди, нито ще се отлепим от сегашната статистика - внасяме 96% от говеждото месо в страната.

Фермерите предлагат на МЗХГ да промени наредба 44 за отглеждане на едрия преживен добитък и да започне да разграничава конвенционалното от биологичното животновъдство. Защото планинските пасищни животни не могат и не трябва да се сравняват с изтънчените черно-шарени крави например, за които се изискват и обори, и родилни отделения. Въпрос за професионализъм е.

Единствената в България биокланица от една година е в действие.

Минерални торове за успешно земеделие от „Евро Ферт“ АД

За да ражда земята ни повече!

„Евро Ферт“ АД е компания за търговия с минерални торове, която успя да завоюва лидерска позиция на българския пазар, прилагайки гъвкави търговски политики. Продуктите, които предлага, са произведени основно от „Неохим“ АД – Димитровград. Те са с доказано високо качество, в съответствие с европейските стандарти и отговарят напълно на потребностите на съвременните земеделски производители в България.

В опит да удовлетвори нуждите на своите клиенти, дружеството пушна на пазара иновативен продукт - 100% водоразтворим амониев нитрат, който съдържа антисбиваща добавка и не образува пяна. Предназначен е за капково напояване и подхранване на плодове, зеленчуци и овошки.

Компанията предлага богата гама от азотни, фосфорни и калиеви торове - смесени NP и NPK торове, като такива могат да бъдат изработени в индивидуални комбинации по желание на клиента, MAP и DAP - необходими за реализация на богат добив на различни растителни култури, както и химически продукти, като азот, азотна киселина, амониев бикарбонат, амониев нитрат, амоняк, амониачна вода, обезсолена вода, въглероден диоксид, кислород и натриев нитрат.

„Евро Ферт“ АД осигу-

рява безплатно на своите клиенти почвен анализ и консултация със специалист. За да отговори напълно на очакванията на земеделските производители, изработва и програми за балансирано торене, съобразени с климатичните условия на района, в който се намира съответното стопанство, състоянието на почвите и нуждите на отглежданите култури, както и програми за ситбооборот. Компанията разполага със собствен транспорт, с който може да извърши доставка до клиента до всяка точка на страната и извън нея.

**Двойно авансово финансиране
срещу субсидии**

Добрата основа за земеделския бизнес

www.dskbank.bg/agro